Бани одам аъзои якдигаранд!

Овози тоҷик

آوازتاجيك

Рўзнома аз соли 1924 мебарояд

Номҳои пешинаи рўзнома: «Овози тоҷики камбағал» (соли 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ўзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1964-1991).

РЎЗНОМАИ КЕНГАШИ ОЛИЙ МАҶЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ЎЗБЕКИСТОН

18 октябри соли 2003. Шанбе № 80 (12923)
Дар фурўш нархи озод. Рўзнома соати 18.30 имзо гардид.

Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Дар бораи бо ордени «Дўстлик» мукофотонидани Тошихар Китамур

Барои саҳми бузургаш дар мустаҳкам намудани дўстӣ ва ҳамкории байни Ҷумҳурияти Ўзбекистон ва Ҷопон, хизматҳояш дар тайёр намудани кадрҳои баландихтисос барои системаи бонкӣ ва молиявии ҷумҳурият проректори Академияи бонкию молиявии Ҷумҳурияти Ўзбекистон, профессори Донишгоҳи Васеда Тошихар Китамур бо ордени «Дўстлик» мукофотонида шавад.

Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон
И. КАРИМОВ.

Шаҳри Тошканд, 14 октябри соли 2003.

Сўми Ўзбекистон — асъори озодтабодул

Аз 15 октябр дар қаламрави Ўзбекистон бадали озоди сўм мувофиқи муомилоти ҷории байналхалқӣ расман татбиқ мегардад

Муомилоти ҷории байналхалқӣ чист?
Шореҳи Оҷонсии иттилооти Ўзбекистон бо ҳамин пурсиш ба муовини раиси раёсати Бонки марказии Ҷумҳурияти Ўзбекистон Шўҳрат Тошмуродов муроҷиат намуд.

Ў эзоҳ дод, ки муомилот барои амалӣ намудани ҳисобу китобҳо оид ба воридот ва содироти (импорт ва экспорт) молҳо, хариду фурўши сарватҳои қимматбаҳо, ба хориҷа ва ба кишвари мо гусел кардани фоизҳо, дивидентҳо ва даромадҳои дигар бинобар пасандозҳои бонкӣ, вомҳо (кредитҳо), сармояҳо ва доду гирифтҳои дигари молиявӣ ба ин ҷумла дохил мешаванд. Ҳамчунин пулфиристонии характерашон ғайритиҷоратӣ (барои таҳсил, табобат, суғурта,ҷамъи музди меҳнат, мерос ва даромадҳои дигар) ҳам. Ба таъбири дигар метавон гуфт, ки акнун барои бурдани фаъолияти иқтисодии хориҷӣ резидентҳо ва ё ғайрирезидентҳо метавонанд асъори миллиро ба асъори хориҷӣ озодона бадал намоянд.

Ҷорӣ намудани бадали озоди пул исботи равшани ба ҳаёт ҷорӣ гардидани сиёсати дурандешонаи Президенти мо Ислом Каримов мебошад. Дар роҳи такмил додани фаъолияти иқтисодии хориҷӣ мунтазам фармонҳои Президенти кишвар ва қарорҳои ҳукумат, ки ба минбаъда озод намудани сиёсати асъор нигаронида шуда буданд, қабул гардиданд.

Барои озод намудани бозори асъор лозим буд ки пеш аз ҳама талаботи асосии Фонди байналхалқии асъор (ФБА) иҷро гарданд: инҳо аз бартараф намудани системаи қиматҳои бисёри ивази асъор, якхелакунии пурраи онҳо, аз миён бардоштани маҳдудиятҳо оид ба дарёфти АО аз ҷониби шахсҳои ҷисмонӣ аз тариқи нуқтаҳои ивазкунии пул, ҳамчунин барои субъектҳои хоҷагидорӣ бинобар ҳисобу китобҳои ғайридаромад иборат буданд. Ҳайати ФБА, ки ба ин қарибӣ дар кишвари мо буд, бо қаноатмандӣ қайд намуд, ки дар бобати иҷро намудани шартҳои ба нақшаи амал нишондодашуда натиҷаҳои мусбӣ ба даст омадаанд.

Минбаъд ин маънои онро дорад, ки дар бозори асъори ғайринақд рўйхати ҳуҷҷатҳое, ки барои ҷорӣ намудани озодтабодулии асъор лозиманд, бардошта шудаанд, манъкуниҳо оид ба хариди асъори хориҷӣ аз ҷониби ташкилотҳои тиҷоратию миёнарав бекор гардидаанд. Барои хариди асъор аз ҳисоби маблағҳои заёмӣ, ба пардохти таҳсил, табобат дар хориҷа, пул фиристониҳои худии шахсҳои ҷисмонӣ ва дигар маҳдудкуниҳо аз байн бардошта шудаанд. Дар бозори асъори нақд тамоми маҳдудкуниҳо барои шахсҳои ҷисмонӣ бекор шудаанд. Резидентҳои Ҷумҳурияти Ўзбекистон метавонанд АО-ро аз бонкҳо ва нуқтаҳои ивази пул бе ягон шарт, танҳо бо пешниҳоди шиноснома харид намоянд.

Аз хусуси ҳисобу китобҳои тиҷорати хориҷӣ оид ба воридот метавон гуфт, ки дар ин бобат ҳам тартиби хеле озодтаре ҷорӣ мегардад. Чунончи, талабот оид ба тасдиқи иловагии маблағҳои 100 фоиза бо асъори миллӣ аз ҳаҷми пардохти бунакӣ то ба ҳудуди Ўзбекистон даровардани молҳо, пардохти пулфиристониҳои бонкии қарордодҳои воридотӣ танҳо бинобар воқеъияти аз ҳудуди гумрукии ҷумҳурӣ гузаштани молҳо бекор гардиданд. Қайд намудани онҳо дар Оҷонсии оид ба алоқаҳои хориҷии иқтисодӣ бекор карда шуд.

Қарордодҳое, ки корхонаҳои давлатӣ қабул мекунанду ҳиссаи давлат дар сармояи уставӣ аз 50 фоиз зиёд аст ва аз ҳисоби буҷаи давлатӣ ё худ кредитҳое, ки ҳукумат ҷалб намудааст, бо маблағ таъмин мешаванд, зеро бинобар кафолати ў дар АВЭС аз экспертизаи пешакӣ мегузаранд. Ҳаҷми ниҳоии пардохт бекор карда шуд, маҳдудкуниҳо оид ба ҳаҷми ниҳоии пардохти фоизӣ оид ба кўмаки берунӣ дар ҳаҷми на зиёда аз 20 фоиз ва ғайра бекор гардиданд.

Ғайр аз ин зикр менамояд Ш. Тошмуродов, тамоми меъёре, ки қиматҳои бисёри асъорро ба миён меоварданд, бардошта шуданд. Ҳоло тамоми муомилот бинобар қимати ягонае, ки дар сессияҳои тиҷоратии байнибонкӣ бо назардошти талаб ва таклиф ба АО, яъне таъмини унификатсияи қиматҳои ивази асъор бурда мешаванд. Маълум менамоем, ки қимати Бонки Марказии Ҷумҳурияти Ўзбекистон барои ҳисобу китобҳои бухгалтерӣ, оморӣ ва дигар ҳисобу китобҳо оид ба муомилоти асъор, ҷорӣ намудани пардохтҳои маҷбурии гумрукӣ ва ғайра муқаррар карда мешавад.

Қабул намудани ин тадбирҳо бидуни сиёсати қатъии пуливу вомии Бонки марказӣ ғайриимкон буд. Вай ба паст фуровардани сатҳи муфлисӣ таъсири мусбӣ расонид. Дефлятсияи кам кардани миқдори пули қоғаз ба мақсади бардоштани қурби он қимати талаботӣ ба 0,3 фоиз бар муқобили муфлисии 9 моҳи соли 2002, ки 17,4 фоизро ташкил медод, муяссар гардид. Бонки марказӣ минбаъд ҳам ният дорад, ки сиёсати санҷидашудаи пуливу вомиро дар якҷоягӣ бо тадбирҳои дигар оид ба озодкунии бозори асъор идома диҳад.

Қайд бояд кард, ки Ўзбекистон таҷрибаи дигар кишварҳоро оид ба ҷорӣ намудани муомилоти ҷории байналхалқии пардохтҳо, аз он ҷумла ҷиҳатҳои манфии ин кори хеле муҳимро бо диққат омўхт. Раванди андўхтани захираи тиллоии асъоре, ки ҳаҷми муқаррариро барои он ки кишвари мо ба ҷумлаи кишварҳои камтарини ба озодтабодулӣ асъор гузаштаи ҷаҳон бидуни кўмаки хориҷӣ таъмин намояд, пеш аз мўҳлат амалӣ мегарданд.

Ҳукумат ва Бонки марказӣ лоиҳаи нави Қонун «Дар бораи танзими асъор»-ро кор карда баромаданд. Дар он мувофиқати пурраи раванди ба тартибандозии ўҳдадории асъорӣ, ки дар моддаи 8-уми Муоҳидаи ФБА нишон дода шудааст, таъмин карда мешавад.

Ҷорӣ намудани муомилоти бадали озоди асъори миллӣ бинобар ба муомилоти ҷории байналхалқӣ ба иқтисодиёти Ўзбекистон чӣ медиҳад?

Барқарории макроиқтисодие, ки дар кишвар ба даст омадааст, пеш аз ҳама барои минбаъда озодкунии ҳаёти хоҷагӣ, инкишофи тиҷорат, ҷалб намудани сармоягузорони хориҷӣ асоси мустаҳкам ба миён меоварад.

Барои татбиқи васеъмиқёси дигаргуниҳои сохтори бозорӣ дар ҷабҳаи хусусигардонӣ, сохтмони умумӣ, соҳаи хоҷагии қишлоқ, маҷмўъи гармидиҳиву барқӣ, дигар соҳаҳо, ҳамчунин гузаронидани ислоҳоти маъмурие, ки иштироки давлатро дар корҳои иқтисодӣ камтар менамояд, имкониятҳои бештаре боз менамояд. Умуман ҳаёти тиҷоратии кишвар набзи нав меёбад, равандҳои омезиши Ўзбекистон ба ҳамҷамъияти иқтисодии ҷаҳон суръат мегиранд.

Мусоҳиб
Виктор НИКОЛАЕВ,
шореҳи ЎзА.

Ҳоҷагии ширкатии ба номи Турсунбой Эрназарови ноҳияи Чинози вилояти Тошканд аз хоҷагиҳои азим ба шумор меравад. Дар ин ҷо соли ҷорӣ аз ғалла ҳосили фаровон ба даст оварданд. Алҳол пахтапарварони хоҷагӣ баҳри дар фурсатҳои тез ва беталаф ғундоштани ҳосили пахта саъю ғайрат доранд. Пахтакорони ширкат аҳд кардаанд, ки ба давлат ба ҷои 800 тоннаи пешбинишуда 1200 тонна «тиллои сафед» армуғон намоянд. Пахтапарварони хоҷагӣ ҳоли ҳозир дар арафаи иҷрои ин ўҳдадорӣ мебошанд.

Дар суратҳо: 1. *Тарорзудор* ***Асад ҚЎЧҚОРОВ*** *пахтаи чидаи аъзои хоҷагиро қабул мекунад.* ***2.*** *Чинакчии пешқадам* ***Гулнора БОЛБЕКОВА.***

Суратгир: Р. АКБАРАЛИЕВ.

Супурдани эътиборномаҳо

Дар толори Александровскии Қасри Бузурги Кремл сафири Фавқулодда ва Мухтори Ҷумҳурияти Ўзбекистон дар Федератсияи Русия Б. Исломов эътиборномаашро ба Президенти Федератсияи Русия В. Путин супурд.

Дар рафти сўҳбате, ки баъд аз маросими супурдани эътиборнома ба амал омад, В. Путин қайд намуд, ки манфиатдории мо аз мустаҳкам намудани алоқаҳои дўстӣ бо Ўзбекистон, ки шарики анъанавии Русия ба шумор меравад, хеле зиёд аст.«Мўътақид ҳастам, ки мо минбаъд ҳам муносибатҳои худро дар асоси равандҳои баробарӣ ва бо назардошти манфиатҳои якдигар бунёд менамоем, ҳамкориро дар мубориза ба муқобили терроризм ва нашъаҷаллобӣ бо мақсади таъмини мўътадилӣ ва бехатарӣ инкишоф медиҳем», гуфт сарвари давлати Русия.

ОИ «Ҷаҳон».

Конгресси акушерони Ўзбекистон

Дар Тошканд анҷумани IV дурўзаи акушер-гинекологҳои Ўзбекистон доир гардид. Вазорати ҳифзи сиҳҳати Ўзбекистон, Бунёди байналхалқии хайрияи «Солим авлод учун», иттиҳодияи акушер-гинекологҳо созмондиҳандагони ин анҷуман буданд. Ширкатҳои «Шеринг»-и Олмон, «Проктер энд Гэмбл»-и Амрико, ҳамчунин созмонҳои байналхалқии UNFPA ва UNICEF пуштбонони тадбири мазкур гардиданд.

Анҷумани охирини акушерон-гинекологҳо чаҳор сол муқаддам ба амал омада буд ва тўли ин солҳо дар ҷумҳурият оид ба ҳифзи модар ва кўдак пешравиҳои муайяне ба даст омаданд. Вале ҳанўз баъзе мушкилоти пешина ҳаллу фасли худро наёфтаанд, муаммоҳои наве ба миён омаданд, ки аз байн бардоштани онҳо таҷрибаи ҳозиразамони тиббиро тақозо дорад.

— Ҳифзи модар ва кўдак яке аз самтҳои асосии сиёсати давлат дар соҳаи тандурустӣ мебошад,— қайд намуд ҷонишини якуми вазири нигаҳдории тандурустӣ Абдуҳаким Ҳоҷибоев. — Барои ба вуҷуд овардани инфрасохтори муносиби тиббӣ аз ҷониби ҳукумати ҷумҳурият тамоми чораҳо андешида мешаванд, муассисаҳои нави табобатӣ ва кўмаки тиббӣ бунёд меёбанд, хонаҳо бо воситаҳои замонавии техникаи ташхис ва табобат муҷаҳҳаз мегарданд. Дар чаҳор минтақаи Ўзбекистон пажўҳишгоҳҳои илмию тадқиқотии акушерӣ ва гинекологӣ амал менамоянд.

А.Ҳоҷибоев иттилоъ дод, ки бо ҳамроҳии Бонки рушди Осиё дар ҷумҳурият тайёрӣ ба сохтмони лоиҳаи қиматаш 40 миллион доллари Амрико, ки барои бунёд ва инкишофи таваллудхонаҳову сохторҳои соҳа, баланд бардоштани ихтисоси кадрҳо равона шудаанд, идома дорад. Дар ин кор созмонҳои байналхалқие чун Бонки умумиҷаҳонӣ, Оҷонсии оид ба инкишофи байналхалқии Амрико, Бунёди кўдакон, Барномаи саломатӣ ва ғайра кўмаки бузург мерасонанд.

Мутахассисон аз ИМА, Маҷористон (Венгрия), Олмон, Русия ва кишварҳои дигар барои иштирок дар анҷуман даъват шуданд. Дар чаҳорчўбаи анҷуман намоишгоҳи воситаҳо ва асбобу ускунаҳои тиббӣ ба маърази тамошо гузошта шуд, ки дар он имкониятҳои ҳозиразамони гинекологияи хориҷиву ватанӣ ва саноати тиббӣ пешкаш мегарданд.

— Соли 2002 ҳукумат ду қарорро, ки ба баланд бардоштани маданияти хизмати тиббӣ дар оила, мустаҳкам намудани саломатӣ, таваллуд ва тарбияи насли сиҳҳат равона шудаанд, қабул намуд,— гуфт раиси котиботи Девони Вазирони Ўзбекистон Танзила Норбоева. — Тадқиқоти «Мониторинги иҷтимоии соли 2003»-юми ЮНИСЕФ, ки бинобар он миқдори сукути тифл дар Ўзбекистон се баробар кам шудааст, саҳми модарони то синни 20 дар таваллуд 4,7 фоиз буда, он нисбати нишондиҳандаҳои кишварҳои Аврупои Марказӣ ва Шарқӣ кам аст, гувоҳи беҳшавии сохтори ҳифзи сиҳҳати мост. Нишондиҳандаи фавти тифлони навзод аз 38,1 ҳодисаи собиқа ба 18,3 -то аз 1000 таваллуд поин фуромад.

«Туркистон-пресс».

Қарор ва иҷро

Пахтадуздон ба даст афтоданд

ҶИЗЗАХ.(Мухбири ЎзА А.Т.БЕКНАЗАРОВ). Дар рафти тадбири якҷояи ходимони прокуратура, шўъбаи корҳои дохилӣ ва гумруки ноҳияи Мирзочўл боздоштани мошини «КаМАЗ» — рақами давлатиаш 13АВ612 ба осонӣ муяссар нагардид. Бо вуҷуди огоҳкуниҳо вайронкунандагони қонун саъй менамуданд, ки аз назарҳо пинҳон шаванд. Вале бо кўшишу ғайрати яке аз посбонони тартибот мошин боздошта шуд. Ошкор гардид, ки раиси хоҷагии фермерии «Михтепа»-и ноҳияи Арнасой Улуғбек Қорабеков ба шаҳрванди Қазоқистон Ботирхон Тўлаганов панҷ тонна пахта фурўхта будааст. Ҳеҷ кадоми онҳо ба мақсад нарасиданд. Ҳоло аз рўи парвандаи бозшудаи ҷиноӣ корҳои тафтишотӣ бурда мешавад.

Дар қарори Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ўзбекистон «Оид ба тадбирҳои иловагии ҳифзи ҳосили пахтаи соли 2003» ба камбудиҳои ин соҳа дар вилояти Ҷиззах, ки бо давлати ҳамсоя ҳамсарҳад аст, ишораҳо шуда буд. Ҳоло дар вилоят, барои пешгирии дуздӣ ва аз ҳудуди ҷумҳурият ғайриқонунӣ кашондани пахта, як қатор тадбирҳо гузаронида мешаванд. Ба ин мақсад нақлиёти иловагӣ ҷудо шудааст. Органҳои ҳифзи ҳуқуқи вилоят дар ноҳияҳои наздисарҳадӣ постҳои сайёри гумрукӣ ташкил додаанд.

Бо саъйу кўшиши онҳо аз оғози мавсими ғунучини пахта як қатор вайронкунандагони ҳуқуқ ба мисли раиси хоҷагии фермерии «Михтепа» дастгир шудаанд. Боздоштани онҳо маънои аз чанголи ғорат боздоштани даҳҳо тонна пахтаро дорад.

Тадқиқоти «Мониторинги иҷтимоии соли 2003»-и ЮНИСЕФ

Аз рўи фармоиши Бунёди бачагонаи СММ (ЮНИСЕФ) тадқиқоти беҳбудии иҷтимоию иқтисодии аҳолии Аврупои Марказӣ ва Шарқӣ инчунин ИДМ гузаронда шуд.

Дар тадқиқот қайд мешавад, ки раванди парокандагии ҳашт мамлакат ва дар ҳудуди онҳо пайдо шудани 27 давлати нав боиси бўҳрони мураккаби иқтисодӣ ва низоъҳо, дигаргуниҳо дар харитаи аҳолишиносӣ, муаммоҳои мислаш диданашудаи соҳаи иҷтимоӣ мегарданд.

Дар асоси маълумотҳои қиёсии оморӣ на танҳо ба ҷараёни инкишофи дигаргунсозиҳои меҳиқтисодӣ, балки ба ҷиҳати иҷтимоии ислоҳоти ба амал баровардаистода баҳо дода мешавад. Афзоиши воқеии маҳсулоти умумии дохилӣ нисбат ба соли 1989 аз рўи маълумоти ЮНИСЕФ дар Ўзбекистон дар соли 2002 106,8 фоизро (дар байни мамлакатҳои ИДМ нишондиҳандаи баландтарин) ташкил дод. Чехия ҳам ба ҳамин хел афзоиш муваффақ шудааст. Дар айни замон дар Молдова ин нишондиҳанда 38,4 фоиз, Россия 64,3 фоиз, Қазоқистон 85,6 фоизро ташкил додааст.

Аз охирҳои солҳои 90-ум дар ҳамаи мамлакатҳои Аврупои Марказӣ ва Шарқӣ инчунин ИДМ афзоиши даромади миллӣ мушоҳида мешавад. Баробари ин дар мамлакатҳои Закавказия нисбат ба саршумории аҳолӣ паст будани нишондиҳандаи афзоиши даромад ба қайд гирифта шудааст.

Аммо дар баъзе мамлакатҳо пешравии иқтисодӣ дар байни аҳолӣ ба пурзўр шудани нобаробарӣ меорад. Коэффисиенти «Ҷини»-ро (бино ба коэффисиенти «Ҷини» агар тамоми аҳолӣ даромади якхела дошта бошад, «Ҷини» ба сифр баробар аст, агар тамоми даромадҳо дар дасти як субект бошад, «Ҷинӣ» ба 1,0 баробар аст. Дар мамолики мутараққӣ «Ҷинӣ» ба ҳисоби миёна ба 0,25-0,35 баробар буда, ин нишондиҳандаи мақбултарин ба ҳисоб меравад), ба кор бурда корбастҳо муайян намуданд, ки дар Гурҷистон тамоми даромадҳо дар дасти аз ним камтари аҳолӣ буда, қисми дигари вай барои мавҷудият ягон хел маблағ надорад.

Дар Россия, Қирғизистон ва Қазоқистон ҳам амалан ҳамин хел вазъият ба вуҷуд омадааст, ки дар он ҷо «Ҷини» дар атрофи 0,512-05,14 (нишондиҳандаи пасттарини мамолики ИДМ) мебошад

Дар тадқиқот таъкид карда мешавад, ки барои пешравии ҳақиқии дараҷаи зисти аҳолиро таъмин намудан ислоҳоти иқтисодӣ бояд бо сиёсати самарабахши иқтисодӣ мувофиқат кунад.

Аз рўи маълумоти ЮНИСЕФ ҳаҷми хароҷоти давлатӣ барои тандурустӣ, мактаб ва маълумоти касбию техникӣ дар Ўзбекистон дар байни мамлакатҳои Осиёи Марказӣ баландтарин ба ҳисоб меравад.

Дар натиҷаи ислоҳоти иқтисодӣ, мувофиқи барномаи махсуси ғамхорӣ зоҳир намудан ба бачаҳо, ҷавонон, оила, модар ва пиронсолон дар Ўзбекистон ба нишондиҳандаҳои зерин муваффақ шуданд, ки дараҷаи ҳифзи иҷтимоии табақаи ба ҳимоя мўҳтоҷи аҳолиро ифода мекунад:

1. Дар Ўзбекистон ҳамагӣ 4,7 фоизи таваллуди бачаҳо ба зиммаи модарони синнашон то 20-сола рост меояд, ки нисбат ба мамлакатҳои Аврупои Марказӣ ва Шарқӣ яке аз нишондиҳандаҳои беҳтарин (дар Полша—7,0 фоиз, Венгрия—7,4 фоиз, Словакия—9,1 фоиз) мебошад. Дар мамлакатҳои ИДМ нишондиҳандаи мазкур аз 8,8 (Қирғизистон) то 16,3 фоизро (Молдова) ташкил медиҳад.

2. Дар Ўзбекистон ҳиссаи беникоҳ фарзанд таваллуд кардани модарони синнашон то 20-сола нисбати бисёр давлатҳои Аврупои Шарқӣ се баробар, нисбати Россия, Қазоқистон ва Қирғизистон ду баробар кам аст.

3. Дар Ўзбекистон фавти кўдакон кам шуд, яъне пештар аз 1000 нафар кўдак 38,1 нафараш фавтида бошад, ин нишондиҳанда дар солҳои истиқлолият ба 18,3 фоиз фуромад. Ин дар Осиёи Марказӣ нишондиҳандаи беҳтарин аст. Торафт кам шудани фавти модарон ба назар мерасад, яъне агар 100 ҳазор занони ҳомила 42,8 нафараш ҳангоми зоидан аз олам чашм пўшида бошад, ин нишондиҳанда дар солҳои истиқлолият то ба 33,5 нафар кам шуд. Ҳол он ки ин нишондиҳанда дар Қазоқистон 50, Қирғизистон 43,8, Тоҷикистон 45,4 нафарро ташкил медиҳад.

4. Дар 12 соли охир дар Ўзбекистон шумораи абортҳо се баробар кам шуда, имрўзҳо бо роҳи сунъӣ қатъ кардани ҳомила нисбат ба Эстония даҳ баробар, нисбати Россия 15 баробар, нисбати Қазоқистон шаш баробар, нисбати Туркманистон ду баробар кам рўй медиҳад.

5. Дар Ўзбекистон дараҷаи умумии фавт ба 1000 кас 5,3 нафарро ташкил медиҳад, ки ин ба ҳисоби миёна нисбат ба Аврупои Шарқӣ ду баробар, нисбати мамолики Аврупо се баробар кам мебошад.

6. Дараҷаи бекор кардани аҳди никоҳ дар 12 соли охир якуним баробар кам шуда, ба 100 ақди никоҳ 9,2 ҳолатро ташкил медиҳад, ки нисбат ба Чехия ва Белоруссия шаш баробар, нисбат ба Россия 7,5 баробар, нисбат ба Қазоқистон се баробар, нисбат ба Туркманистон ва Қирғизистон ду баробар кам аст.

7. Дар Ўзбекистон тарбиягирандагони хонаҳои меҳрубонӣ ба 100 ҳазор нафар 34,8 бача ростояд, дар Россия, Украина ва Қазоқистон ин нишондиҳанда даҳ баробар зиёд аст.

8. Дараҷаи умумии ҷинояткорӣ дар мамлакатамон дар солҳои мустақилӣ аз се як кам гардида, дар соли 2002 ба 100 ҳазор аҳолӣ 298 ҳолатро ташкил дод. Дар ин давра дар Россия ҷинояткорӣ ду баробар афзуд (ба 100 ҳазор аҳолӣ 2.056 ҳолат рост меояд). Дар Украина, Молдова ва Қазоқистон дараҷаи ҷинояткорӣ нисбат ба Ўзбекистон се баробар зиёд аст. Дараҷаи ҷинояткорӣ дар байни ноболиғон бошад, нисбат ба Ўзбекистон дар Россия аз 15 баробар, Украина аз 10 баробар, Қазоқистон аз шаш баробар зиёдтар аст.

9. Сарфи назар аз муаммоҳои экологӣ дар ҷумҳуриамон пеши роҳи паҳн шудани касалии сил гирифта шуд. Дар Қазоқистон дар давоми 12 соли охир шумораи ба касалии сил мубталошудагон ду баробар зиёд шуда, ба 100 ҳазор нафар 155,5 ҳолатро ташкил медиҳад, дар Қирғизистон бошад ин бемории қариб се баробар афзудааст, инчунин корбастони ЮНИСЕФ қайд намуданд, ки дар Туркманистон ва Тоҷикистон ҳам шумораи ба касалии мазкури хавфнок мубталошудагон меафзоянд.

10. Дар мамлакатамон дараҷаи фавти мардон дар синни 25-39 солагӣ (синну соли коршоямӣ) дар байни мамолики ИДМ нишондиҳандаи камтаринро нишон медиҳад. Дар Россия, Белоруссия ва Қазоқистон ин ҳолат нисбат ба Ўзбекистон ду баробар зиёд аст.

11. Дар Ўзбекистон авлоди нави солими синнашон то 17-сола 10 миллиону 924 ҳазор нафарро ташкил медиҳад. Аз рўи ин нишондиҳанда Булғория, Молдавия аз мо даҳ баробар, Венгрия, Чехия, Туркманистон, Қирғизистон панҷ баробар, Тоҷикистон се баробар, Қазоқистон аз ду баробар зиёдтар дар қафоянд. Аз рўи шумораи аҳолии ҷавон, ки оянадаи мамлакат мебошанд, мо аз Украина пеш гузаштем.

(ЎзА).

Оинаҳо барои мошинҳо

Дар шаҳри Фарғона боз як маҷмўи бузурги саноатӣ бо тамоми иқтидори худ ба кор пардохт. Дар ин ҷо ҷамъияти кушоди саҳҳомии «Автооина», ки барои ривоҷ додани соҳаи автомобилсозии кишвар бағоят зарур аст, кушода шуд. Минбаъд аз конвейери корхонаи мазкур 200 ҳазор маҷмўъ оинаҳои замонавӣ ва бадошти мошин истеҳсол мешаванд. Ин оинаҳо барои мошинҳои «Нексия», «Дамас», «Тико», «Матиз», ки дар корхонаи муштараки «УзДЭУавто» истеҳсол мегарданд, ба кор меоянд. То имрўз оинаҳои автомобил асосан аз корхонаҳои «Асахи глаз»-и Ҳиндустон ва «Ханг глаз»-и Куриёи Ҷанубӣ бо хароҷоти зиёд оварда мешуданд. Корхонаи дар Фарғона бунёдёфта ин сарфу хароҷотҳоро аз байн мебардорад.

Соҳаи нави истеҳсолот автомобилҳои Ўзбекистонро, на фақат бо оинаҳои зарурӣ таъмин менамояд, балки қимати онҳоро арзон ва барои сокинони маҳал ҷойҳои нави корро ба миён меоварад. Ба ин ҷо ба маблағи 19,3 миллион доллари ИМА сармоя хориҷӣ ҷалб гардиданд. Аз ҳисоби вомӣ бонки «Натсионал Деловоро»-и Италия аз Швейтсария, Финландия ва Италия барин кишварҳои саноати автомобилсозиашон тараққикарда дастгоҳҳои замонавии истеҳсолӣ харид шуданд.

Дар бунёди соҳаи замонавии истеҳсолот мутахассисони соҳибихтисоси Италия кўмаки амалӣ расонданд.

Дар сурат: операторрон **Бахтиёр САРИМСОҚОВ** ва **Эркин ҶАЛИЛОВ.**

Сурати ЎзА.

Навидҳои Бухоро

Посбонони манфиати давлат

Дар давоми соли ҷорӣ кормандони гумруки вилоят 63 маротиба вайрон карда шудани қонуну қоидаи гумрукро муайян сохта, ба миқдори 26,5 млн. сӯмина ашёи ғайриқонуниро аз муомилот нигоҳ дошта монданд. Аз рӯи 22 ҳолат кори ҷиноӣ бурда, дар 41 ҳолат ҷазои маъмурӣ дода шуд.

—Мо аксар вақт на бо ҳаваскорон, балки бо қочоқчиёни касбӣ рӯ ба рӯ мешавем,—мегӯяд сардори шӯъбаи муборизаи зидди вайронкуниҳои қонуну қоидаи гумрук ва дигар ҳолатҳои криминалии идораи гумруки вилояти Бухоро капитани хизмати гумрук Азамат Эргашев. Аз 63 ҳолате, ки гуфта шуд, 15-тоаш ба таври ғайриқонунӣ овардани ашёи нашъамандӣ буда, қариб 14 кг моддаи нашъаовар гирифта шуд.

Аз рӯи ин ҳолатҳо парвандаи ҷиноӣ кушода шуд, ки ҷинояткорон ҷазои муносиб мегиранд. Илова бар ин 30 маротиба кӯшиши ба таври ғайриқонунӣ овардани маҳсулоти тамоку, ки тамғаи аксизӣ надорад, пешгирӣ карда шуд. Ба миқдори 3 млн. сӯмина маҳсулоти тамоку мусодира ва аз ҷинояткорон ба миқдори беш аз 1 млн. сӯм ҷарима рӯёнда шуд. Ғайр аз ин ду ҳолати ба таври ғайриқонунӣ овардани 6,8 млн. сӯмина маҳсулоти хӯрокворӣ муайян карда шудааст.

Вохӯрӣ

Дар китобхонаи илмии ба номи Абуалӣ ибни Синои Бухоро вохӯрии роҳбари ташкилоти байналхалқии LREX дар Ӯзбекистон Мумтозбегим Абдураззоқова бо намояндагони ташкилотҳои ғайридавлатӣ ва нотиҷоратӣ, донишҷӯёни донишгоҳҳои Бухоро, инчунин бо намояндагони сохтори тиҷоратӣ ба амал омад.

Боиси вохӯрӣ якчанд дастурхое буд, ки аз тарафи LREX барои сохтори тиҷоратӣ, ТНН ва барои донишгоҳҳо дар сатҳи иваз намудани мутахассисон, донишҷӯён бо мамлакатҳои хориҷӣ тартиб дода шудаанд. Шарти иштирок дар озмун донистани забони англисӣ аст. Ононе, ки аз ҳамаи се давраи озмун мегузаранд, барои такмили малака ба Иёлоти Муттаҳидаи Амрико фиристода мешаванд.

«Туркистон-пресс».

Полковники Қувваҳои ҳарбиву ҳавоӣ Ян Ливэйи 38—сола аввалин тайконавти Чин.

Як тан аз миллиард – дар фазо

Инак ба кайҳон намояндаи мамлакате, ки дар он як миллиарду 300 миллион аҳолӣ зиндагӣ мекунад, парвоз кард.

Дар ин мамлакат, ки дар асрҳои IX-X моддаи таркандa ихтироъ гардид ва он барои ба вуҷуд овардани мушакҳо замина гузошт, оқибат мустақилона ба фазо парвоз намудан ба роҳ гузошта шуд. Бояд гуфт; пас аз он ки дар Чин моддаи тарканда ба вуҷуд оварда шуд, онро аввалҳо ба тири муқаррарӣ васл карда, мепаронданд. Ва бар замми ин чунин тирҳоро пайконҳои оташгиранда меномиданд. Ҳамин тариқ бо тағйир ёфтани шакли заряд чиноиҳо ба ихтироъ намудани воситаҳои дигари паррон шурӯъ намуданд.

Хулоса, чиноиҳо беш аз ҳазор сол аст, ки мушакҳои муқаррариро барои оташфишонӣ ва воситаи огоҳсозиву снаряди ҳарбӣ истифода мекарданд. Ин буд як ручӯе ба таърихи пешини ба вуҷуд овардани мушакҳои чиноӣ.

Аммо то ҳозир дар давроне, ки ҳамагӣ чор давлати ҷаҳон—Русия, ИМА, Фаронса ва Ҷопон ба меҳвари замин дастгоҳҳои паррони худро баровардаанд, Ҷумҳурии Мардумии Чин панҷумин кишваре гардид, ки ба ин муваффақият даст ёфт. Аммо ин кишвари бузургтарини ҷаҳон сеюмин кишваре мебошад, ки ба фазо мушаки паррони сарнишиндорро пас аз Иттиҳоди Шӯравӣ ва ИМА сар дод.

Ҳанӯз дар соли 1958 роҳбари Чин Мао Сзэдун пешгӯӣ карда буд, ки мамлакати ӯ аз кишварҳои муқтадири фазогир хоҳад шуд. Ва дар ҳамон солҳо омодагӣ барои фатҳи ояндаи кайҳон оғоз гардид. Бино ба душвориҳо ва тангии иқтисодӣ мамлакат дар даҳсолаҳои аввали нимаи асри XX натавонист ба татбиқи барномаи кайҳонии худ пардозад. Ниҳоят соли 1970 мамлакат радифи маснӯии худро ба воситаи мушакбари худ дар заминаи мушакҳои қанотдори стратегӣ ба фазо равон кард. Дар космодроми Чанчензеи музофоти Гансу даҳҳо радифҳои ҳарбӣ ва аҳамияти хоҷагӣ ба парвоз омаданд, ки ҳанӯз ҳам дар ин космодром фаъолияти вобаста ба кайҳон пеш бурда мешавад.

Бояд гуфт, ки барномаи кайҳоншиносии Ҷумҳурии Мардумии Чин бо ҳамкорӣ ва кӯмаки Иттиҳоди Шӯравӣ ба вуқӯъ омад, ки ҳимматбаландона Пекинро бо ҳавопаймоҳо ва яроқ таъмин намуда, дар худи Чин истеҳсол кардани онҳоро ба роҳ гузошта буд. Кадрҳои миллии кайҳоншинос ва кайҳоннавардӣ низ маҳз бо мадади Иттиҳоди Шӯравӣ тарбия меёфтанд. Хуб медонем, ки аз кишварҳои Урупои Шарқӣ, Куба, Сурия, Ветнам, Муғулистон, Ҳиндустон ва ҳатто Афғонистон тибқи барномаи «Интеркосмос» кайҳоннавардон бо ҳамдастии Маскав ба фазо парвоз карда буданд.

Танҳо пас аз фурӯпошии шӯравӣ маълум гардид, ки чиноиҳо ба кайҳон мустақилона рӯ овардан мехоҳанд. Муаллифи ин сатрҳо дар охири солҳои 90-уми қарни гузашта дар шаҳраки Звездниийи назди Маскав гувоҳи омодагии мутахассисони Чин аз ҷумлаи шахсони ҳарбӣ ва мулкӣ гардида буд. Дар қадами аввал онҳо бо роҳбарияти «Росавиакосмос» мулоқот намуда, баъд аз лабораторияҳо ва машқгоҳҳои Маркази тарбияи кайҳоннавардон ба номи Ю.Гагарин боздид намуда, баъдтар барои омодагии умумии кайҳоннавардӣ таълим гирифтанд.

Бояд гуфт, ки парвози кайҳоннаварди Чин аз як ҷиҳат ба маҳсулоти Ӯзбекистон низ иртибот дорад. Онҳо маҳз дар салони самолёт-лабораторияи ИЛ-76МДК, ки дар корхонаи самолётсозии Тошканд барои Маркази тарбияи кайҳоннавардони Русия сохта шудааст, хеле зиёд парвоз кардаанд. Зикраш бамаврид аст, ки самолётсозони Ӯзбекистон ҳоло солҳои зиёд барои Чин ИЛ-76-ро дар моделҳои гуногун истеҳсол мекунанд.

Аз соли 1999 сар карда, аз космодроми Сзюсюан, ки дар биёбони Гобӣ мебошад, (дар шимоли ғарбии Чин) се дафъа киштиҳои бепилоти «Шенчжоу» («Киштии сеҳрнок») бомуваффақият парвози худро анҷом доданд. Аввалини ин киштӣ дар тӯли 21 соат меҳвари Заминро 14 бор давр зада, дуюмӣ дар кайҳон тақрибан як ҳафта, сеюмӣ беш аз як моҳ буд. Дар фазо бо ин дастгоҳе, ки киштиро бурда буд, ҳайвонот, намунаҳои микроорганизмҳо ва манекенҳо ҷой карда шуда буданд. Тибқи хабарҳои воситаҳои ахбори Чин киштии сарнишиндори охирин бо сайъи танҳо мутахассисони чиноӣ дар корхонаҳои ватанӣ омода гардидааст. Ҳамин тариқ аввалин «тайконавт» (калимаи «космонавт» ба забони чиноӣ маҳз чунин бозтоб мегардад) аз Ҷумҳурии Мардумии Чин аз парвози нахустин баргашт, ки ин аз иддаоҳои бузурги ин мамлакати қудратманд дар илму техникаи оянда далолат менамояд.

Шаҳобиддин ЗАЙНИДДИНОВ,
хабарнигори ҷамоатии «Овози тоҷик».

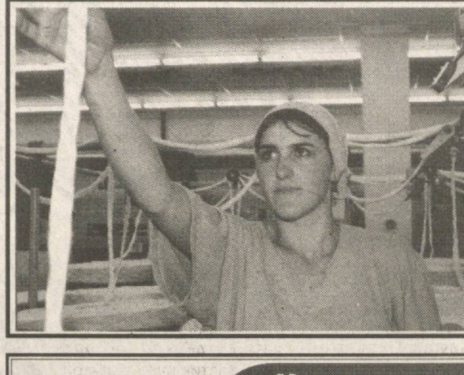

Дар корхонаи муҷовири Ӯзбекистону Ҷопон «Чинозтӯқимачи» 640 кас кор мекунад. Аксарияти онҳо ҷавонон мебошанд. Кор дар се баст ташкил ёфтааст. Дар ин ҷо наҳҳои трикотажӣ истеҳсол менамоянд.

Тамоми таҷҳизот аз Ҷопон оварда шудааст. Технологияи истеҳсолот—туркист.

Ба сабаби ин ки маҳсулоти корхонаи мазкур сифати хуб дорад, ба 15 мамлакати дунё ба фурӯш мерасад.

Дар сурат:** оператор **Албина Хамедшина.

Суратгир: Р.АКБАРАЛИЕВ.

Масъалаи доғи рӯз

Мурдаро монда тутхӯрӣ

Ин воқеа расо ду сол пеш аз ин, ибтидои моҳи май рӯй додааст. Ӯ дар атар танҳо чӯпонӣ мекард. Рӯзи дароз аз паси чорво гашта хастаҳол ба атар омад. Шояд он бегоҳ хост, ки дар равшании чароғи электрикӣ истироҳат намояд, оинаи нилгунро тамошо намояд, то баҳри дил кушояд. Шояд он рӯз ӯ мехост филме бинад. Аммо... Мутаассифона, баръакси ҳол он рӯз дар бошишгоҳи чӯпон чароғи электрикӣ хомӯш буд. Ӯ дид, ки атарҳои чӯпонҳои дигар фурӯзон. Иллати торикиро аз трансформатор донист. Ба нардбони оҳанини баланди он баромад. Шояд ин амалро ӯ борҳо иҷро намуда буд. Ин дафъа низ аз назди рама рост сӯи трансформатор омад, ки наздики атари онҳо воқеъ буд ва ин корро як амали оддӣ пиндошт. Ба воситаи нардбони оҳанин боло шуда, дастаки махсусро тоб доданӣ буд, аммо ҳамин дам як қувваи бузург... Саҳарӣ ҷавонзане бо кӯдакаш омада ҷисми бе ҷони ӯро дар назди трансформатор дид. Гуфтанд, ки ӯро ҷараёни электрикӣ задааст.

Он рӯз ин хабари мудҳиш ба деҳае, ки аз атар хеле дур аст, ба тезӣ расид ва падару пайвандони ҷавони фалокатзада бо дили реш ва ҷигарсӯхта ба ин ҷо ҳозир шуданд. Ҳарчанд даме аз ин балои ногаҳонӣ музтару бетадбир монданд, ҷасади ҷавонмаргро бардошта бурданӣ буданд, аммо чанд тан мӯйсафеди ришдароз ва ҳукуматдорони маҳаллӣ ду пой дар як мӯза андохта нагузоштанд ва гуфтанд, ки то омадани экспертҳои тиббӣ мурдаро ба ҳеҷ куҷо намебаред. Ҳамин тариқ майит рӯи замин (назди трансформатор) мехобид ва то омадани экспертҳо мӯйсафедон касеро ба он наздик шудан намемонданд. Ҳарчанд соҳиби мурда аллакай ба ин сарнавишти талх тан дода, ҳарчӣ зудтар ӯро ба хона бурданӣ буд. Аз касе гумонбар набуд, ки ӯро ба ин фалокат раҳсипор намуда бошад. Ниҳоят экспертҳо омада, ташхис карда, гуфтанд, ки аз ҷараёни баланди электрикӣ ба ин ҳол афтодааст. Хуллас, ин порае аз як ҳодисаи мудҳиш, ки зимни кордорӣ ба сими электрикӣ умри ҷавонеро бармаҳал аз олам барканд. Ва хеле вақт чун ҳодисаи фалокатбор аз ёди одамон нарафт.

Ин гуна ҳодисаҳои нохуш боз чанд бори дигар рух дод.

Баъди якчанд рӯзи ҳодисаи аввала ибтидои фасли тобистон буд. Тутҳо дар Ӯхм пухта расиданд. Омӯзгоре зиёфат оросту ҳампешагонро низ даъват кард. Меҳмонон рӯи кати боғ, назди сойе, ки об бошиддат ҷорӣ буд, нишастанд, айнан дар он сӯи сой дар хонаи ҳамсоя (хонаи раиси маҳалла) ду-се тан меҳмонони бо салобат омада нишастанд. Аз дарахт тут афшонда, назди онҳо гузоштанд. Аҷаб нест, ки меҳмонон шишаҳои аракро низ холӣ карданд. Баъди зиёфат меҳмонон хеста рафтанд. Маълум шуд, ки якеи онҳо сардори идораи шабакаҳои электри ноҳияи Фориш буд. Баъди ҳодисаи содиршуда, хостаанд, ки симу сутунчӯбҳои электрикии деҳаро як-як аз назар гузаронида, донанд, ки кадомаш таъмирталаб асту кадомаш не. Баъд гурӯҳи махсусро мефиристодаанд...

Аз байн рӯзҳо, моҳҳо гузаштанд. Рӯзи Наврӯз буд. Ба сайлгоҳ, ки дар канори деҳа воқеъ буд, одамони зиёд омаданд. Бузкашӣ шуд, шавқмандон на танҳо пиёда, балки мошинсавор меомаданд. Тракторчие аз мобайни деҳа гузаштарафта истода, симҳои пасти электрро ларзонда гузашт. Симҳо канда шуданд. Дар натиҷа якчанд хона бе электр монд. Ҳамин дам як зани маҳалла аз ин ҳол бохабар гардида, тозон тракторчиро боздошт. Гуфт, ки симро кандӣ, онро пайванд кун!

Тракторчии якрав, ки аз ҷои ҳодиса чанд чақрим дур рафта буд, ба гардан гирифтан намехост, ки симҳоро ӯ кандааст. Хуллас, сайл ҳам анҷом ёфт. Он рӯзи боронӣ як бачаи аспсавор гузашта истода, нохост симҳои рӯи замин паҳну парешонро зер мекунад бо асп. Пои аспро электр мезанад, он ба боло ҷаҳида, бачаро мепартояд, қариб буд, ки писарбачаро ҳам барқ занад. Интизорӣ кашиданд, ки аз марказ электрикҳо омада, симҳоро мепайванданд, охир хабар карда буданд. Аммо ҳайҳот, аз электрикҳо на пай буду на ҳайдар. Ду-се тан бошандагони маҳалла бо тарсу ҳарос ноилоҷ оқибат онро пайвастанд. Охир беҳуда нагуфтаанд: «Чумчуқа кӣ кушад? Қассоб».

Ҳанӯз фасли тобистон бо сарвари идораи шабакаҳои электри ноҳияи Фориш Ғулом Норбеков вохӯрда, аз ин хусус воқиф сохта будам. Масъалаи зуд-зуд хомӯш шудани чароғи электрро (хусусан рӯзҳои базму маъракаҳои мардумӣ) як сӯ гузорем, аққалан бригадаи электрикҳоро фиристонад. То ки симҳои овезонро бардошта, сутунчӯбҳои хамгардидаро рост кунанд. Мабодо, ки шахсони тасодуфӣ зимни кордорӣ ба он ҳодисаи ногувор рӯй диҳад. Ӯ гуфта буд, ки дар ин хусус раиси маҳалла низ дар маҷлисе ҳушдор дода буд. Гурӯҳи коргаронро албатта, мефиристем. Охир, дар ҳудуди ҷамъияти шаҳрвандони Ӯхм моҳе ба миқдори 350-400 ҳазор сӯмина пули нақд сари вақт аз ҷониби истеъмолчиён пардохта мешавад. Мо ҳам бояд мувофиқи талаби онҳо хизмат намоем.

Тобистон гузашту тирамоҳ омад. Аз ваъдаҳои сардор ҳанӯз натиҷа нест. Эҳтимол ваъдаро фаромӯш кард ё шояд боз меҳмонӣ ба хонаи раис омада боз ҳам ваъдаро доду рафт.

Омадану рафтани онҳо, ки «Мурдаро монда тут хӯрдан» буд, моро водор мекунад аз роҳбарони мазкур бипурсем:

Магар чанд воқеаи нохушеро, ки ба ёд овардем, кам аст?

Анорбойи ШОДИПУР,
хабарнигори «Овози тоҷик».

Аъзоёни хоҷагии фермерии «Бурҳон-и ноҳияи Ғузори вилояти Қашқадарё имсол ба 25 гектар замини корам пахта коштаанд. Ҳоло барои ҷамъ овардани ҳосил фидокорона меҳнат намуда, аз ҳар як гектар 50 сентнерӣ пахта ғун карданианд. Дар мавсими ғалла бошад, онҳо пешқадамиро аз даст надода, аз ҳар як гектар 60 сентнерӣ ғалла ба даст даровarданд.

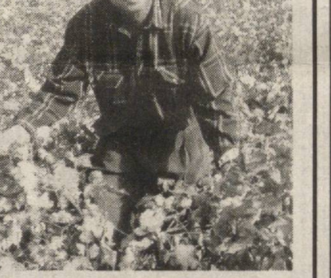

Дар аксҳо: 1. Коргар **Йӯлдош Қараев. 2.** Раиси хоҷагии фермерии «Бурҳон» **Бӯрӣ Қараев.**

Оё ғурӯби ҳаёти Понтифик даррасид?

Иоҳан Павели II, ки 16 октябри соли 1978 ба тахти Пётри муқаддас нишаст, сеюмин роҳбари рӯҳонии насронии Ватикан мебошад, ки то ин қадар муддат—беш аз 25 сол чунин рисолатро ба ӯҳда дорад.

Пеш аз вай танҳо Пияи IX(1846-78) 31 солу 7 моҳу се ҳафта ва Леви XIII (1878-1903) 25 солу панҷ моҳ ин вазифаро аз роҳбари имрӯзаи Ватикан тӯлонитар ба ӯҳда доштаанд.

Ҳоло дар хусуси боз ба чӣ муддат дар ин тахти калисои насрониҳо мондани Иоҳан Павели II, ки исми аслии ӯ Карол Иосиф Войтила мебошад, мавзӯи торик аст, зеро ки бино ба мубталои маризиҳои зиёд будани Папаи Рум дар баъзе воситаҳои ахбор дар бобати аҳволи саломатии ӯ хабарҳои мухталиф нашр мегарданд. Ва на танҳо журналистон роҳбари рӯҳонии 83-солаи Ватиканро чанд дафъа «гӯрондаанд», балки чунин хабарҳоро худи намояндагони рӯҳониёни ин ё он калисо низ паҳн менамоянд.

Чанде пеш усқуфи аъзами Вена, кардинал Кристоф Шенборн бе ягон андеша дар мусоҳиба бо хабарнигори радиои Австрия гуфтааст, ки «Иоҳан Павели II дар дами марг мебошад. Тамоми ҷаҳон хабар дорад, ки Папа бемору маъюб аст ва мемирад. Намедонам, то чӣ андоза ӯ ба марг наздик аст, аммо рӯзу моҳҳои вопасини худро ба сар мебарад».

Дар сӯҳбати худ ба маҷаллаи олмонии «Бунте» каме пештар аз усқуфи аъзами Вена кардинал Йозеф Ратсингер, ки дар Ватикан дар вазифаи таблиғотгари асосӣ ва ҳам сарёвари Папаи Рум мебошад, гуфтааст, ки «ҳоли понтифик хеле вазнин аст».

Сарфи назар аз ҳамаи ин хабарҳо, воқеият ин аст, ки Папаи Рум чанд вақт инҷониб мубталои артрит (варами пай) ва бемории Паркинсон мебошад. Мегӯянд, ки вақтҳои охир нобинотар ҳам гаштааст.

Дар даҳаи сеюми моҳи сентябр Иоҳан Павели II бояд дар Ватикан дар ҳузури зоирон ваъз мегуфт, аммо бо сабаби он ки ба Понтифик духтури муолиҷакунандааш ҳаракат намуданро манъ кард, ӯ ба майдони Пётри муқаддас ба назди зиёраткунандагон ҳозир шуда натавонист. Аммо пас аз як ҳафта ӯ дар ҳамин майдон дар мошини махсуси худ аз байни зиёраткунандагон убур намуд.

Ҳамаи ин далел бар он аст, ки соҳиби тахти Пётри муқаддас ҳанӯз пурра ба ҳолати «хоби сабук» наафтодааст.

Дар давоми 25 соли охир Иоҳан Павели II ба қитъаҳои ҷаҳон бо рисолати ҳаворӣ (апостол) сафар намудааст ва дар беш аз 130 мамлакати ҷаҳон 600 шаҳрро зиёрат кардааст. Ва дар ин асно ӯ аз баъзе кишварҳо то 7-9 бор боздид кардааст.

Папаи Рум Иоҳан Павели II аз нахустин намояндагони олирутбаи масеҳӣ аст, ки қадам ба масҷиди дини муҳаммадӣ ва канисаи яҳудиён гузоштааст, ки ин дар давраи навини муколамаи байни динҳои муҳими башарият саҳифае буд, ки барои боз ҳам байни худ ботаҳаммул гардидани пайравони ин динҳо омиле гардад.

Намояндагии калисои Ватикан дар Ӯзбекистон низ фаъолият дорад. Ва ин намояндагӣ чандин сол инҷониб бо таъмири калисои насронии Рум дар пойтахт машғул мебошад. Ҳоло ин калисои назаррабо, ки дар назди Донишкадаи тиббӣ (якуми) Тошканд ҷойгир аст, тақрибан аз дасти таъмир баромада, ба яке аз биноҳои атиқа табдил ёфтааст, ки даҳ-понздаҳ сол қабл аз ин ба як гӯшаи фаромӯшшуда ва беҷунбуҷул табдил гардида буд.

Маъмури он ординарии калисои насронии Рум Кшиштоф Кукулка дар арафаи солгарди тахтнишинии Иоҳан Павели II дар ҳузури журналистон дар ин кастёл дар бобати ҳаёт ва фаъолияти Папаи Рум Иоҳан Павели II нақл намуд ва аз фаъолияти намояндагӣ дар ҷумҳурӣ ҳарф зад.

Кшиштоф, ки ҳамватани Иоҳани Павели II (ӯ дар Вадовитсаи Полша таваллуд гаштааст) мебошад, гуфт, ки сарпарасти рӯҳониёни насронии ҷаҳон сафаре бояд медошт ба Улон- Батор, ки онро алҳол ба таъхир андохтааст.

Т.МИРҲАЁЕВ.

Дар ҳошияи таърихе, ки медонему намедонем

4. Босмачӣ кист? Сабабҳои ташаккул ва таназзули он дар чист?

Мо, шогирдони мактабҳои миёнаи солҳои 50 ба хониш ва гирифтани дониш бисёр ташна будем. Зимистон дар синфхонаҳои хунук бо либоси нафису кӯҳна, баъзан бо ҷомачаҳои даридаю калӯши фарсуда бошем ҳам, ба гуфтаҳои муаллимон гӯшу ҳуш будем. Ба гуфтаи муаллим шак овардан, саволи беҷо додан расм набуд. Ин ба беодобӣ медаромад.

Яке аз мавзӯъҳои шавқовари дарси таърих, қаҳрамониҳои аскарони Сурх дар барқарор намудани Давлати Шӯравӣ буд. Дар адабиёт образҳои коммунистон бо қавииродагӣ, мардонагӣ, ҷасорат, донишмандӣ, хоксорӣ, инсонпарварӣ, ватандӯстӣ моро ба худ ҷалб мекард. Образи «босмачӣ» баръакс, ин қадар бо ранги сиёҳ ба мо пешкаш мешуд, ки ғайри нафрат дигар чиз эҳсос намекардем. Дар мактаб мабодо ягон «песа» монанд, ба номи «босмачӣ» ҳатман «чӯлоқ», «кар», «қоқ», «хамба», «кал», «дузд», «кӯтур», «биҷул», «пакана», «чӯтур» барин калимаҳои бадфаҳм, яъне манфимаъно ба мисли:«Кӯри Шермат» ҳамроҳ карда мешуд. Ана ҳамин тавр, образи «босмачӣ» ҳамеша манфӣ ва манфур, сиёҳи сиёҳ буд.

Аз байни калонсолон одамоне ҳам ёфт мешуданд, ки бо эҳтиёт «гӯшакӣ» мекарданд: байни «босмачиён» одамони халқпарвару ватандӯст низ бисёр буд. Аз ин гапҳо ба «душмани халқ» будани онҳо кам-кам шубҳа мекардем. Гарчи, изҳори чунин фикр ваҳмангез буд, байни мардум дар бораи кушокушӣ ва зӯровариҳои аскарони Сурх ҳам гап мебаромад. Умумигардонии мулки одамони бой падидаи хуб талқин мешуд. Бойҳои пешин, ба назари мактабхонҳо зулуке менамуд, ки фақат бо макидани хуни одамон зинда аст.

Дар колхозе, ки модари ман ҳам рӯзи дароз дар он кор мекард, то мо аз гуруснагӣ намирем, боғу замин ба номи соҳибони аслиаш ёд мешуд. Масалан, бригадир мегуфт, ки пагоҳ ба токкаландии «боғи Қорӣ» аз фардо ба каланди «боғи Сӯхӣ» сар мекунем. Дар саҳро бемалол «боғи Аъзамхон», «садаи Эшони Ҳоҷӣ», «боғи шайхҳо», «боғи эшонҳо» мегуфтанд. Лекин, расман замину боғ, майдону ҷилғаҳо ба номи сардори бригада, ё рақами он (якуму дуюм) гуфта мешуд.

◆◆◆

Он вақт 7 ё 8-сола будам. Рӯзе аз мактаб ба хона омада дар рӯи ҷойнамоз модаркалони худро дидам, ки дасти дуо бардошта бо ашки шашқатор ба рӯҳи поки Расули Худо, ба падару бобои бенишон бадарға шудаи худ фотиҳа доштанд. Латтасумкаи китобандозиамро як сӯ монда, ба дарду ҳасрат ва муноҷоти дилхарош гӯш додам. Бори аввал фаҳмида будам, ки дар авлоди мо ҳам сибиршудаҳо, яъне «душмани халқ» будааст. То рӯзи дигар, яъне то мактаб рафтан ҳисси хавфу тарс маро ба ваҳм андохт. Дар мактаб дидам, ки ҳама ба ман мисли пешина муносибат доранд, он воҳима аз ман дур шуда аз ёдам баромад. Лекин ба модаркалон аз он таърих савол мекардам. Нақлҳои аҷоиб маро гоҳо ба кӯчаҳои сарбаста мебурд. Чунки гапҳои модаркалон аз гуфтаҳои муаллимон, яъне китоби «Таърихи СССР» хеле фарқ мекард. Ҳама он нақлу ҳикоятҳои шоҳиди воқеаҳо—Ойтӯтии худотарсу ростгӯй бароям гапи яке аз «одамони кӯҳна» буд. Зеро мо ба он сиёсат (идеология) сахт гаравида будем.

Солҳои таҳсил дар мактаби деҳа, ки дар бинои масҷиди ҷомеъи собиқ буд, паси сар шуданд. Асари ҷанги олмону рус, ки онро Ҷанги Бузурги Ватанӣ мехондем ва бо ҳарфҳои калон менавиштем, камтар эҳсос мешуд. Рӯзгори абгор андак беҳтар мегардид. Вақте фаро расид, ки дар қатори бисёр ҷавонони деҳотӣ ман низ он синфхонаи масҷиди собиқаро ба аудиторияи институти давлатӣ иваз кардам. (Имрӯз ҳаминаш ба қадр ва арзиш менамоянд, ки дохилшавӣ ба донишгоҳҳо он вақт ҳеҷ воситаё маблағе тақозо намекард).

Дар институт дарси «Таърихи КПСС» фанни ниҳоят муҳим ҳисоб мешуд. Ҳар мавзӯъ ба воситаи семинар таҳлил ва ҳазм мегардид. Дар ҳамон вақтҳо баъзе масъалаҳои таърих ба назар норавшан менамуданд. Лекин барои ташхису муқоиса карда, баровардани хулосаҳои ҳақиқӣ замина набуд. Ҳанӯз мо табаддулоти русии соли 1917-ро Инқилоби Кабири Сотсиалистии Октябр мегуфтему онро калиди бахту саодати халқҳои мазлум, аз ҷумла, тоҷикон медонистем. Осиёи Миёна ба Русияи тазорӣ ихтиёрӣ ҳамроҳ шуд, Октябр дар кишвари мо бо дастгирии васеи халқҳои мазлуми маҳаллӣ пирӯз шуд, мегуфтем. Инқилоби Октябрро ҳаргиз таҳвилёфта, ё ҷанги дуюми русҳо барои дарёфти манбаъҳои пурмаъдан, заминҳои ҳосилхези серсарват, бозори нави русӣ намедонистем. «Босмачӣ» чӣ тарз ба майдон омад, аз куҷо, чаро, намедонистему лекин, онро чун «дастаҳои хурди ғоратгар» ва «душмани халқ» мепиндоштем. Агарчанде ки дар «Таърихи КПСС» аз 2 феврал то 18 марти соли 1921 панҷ маротиба дар бюрои КМ ВКП /б/ мавриди муҳокима ва баррасӣ қарор ёфтани «вазъи сиёсӣ дар Бухоро» зикр мешуд, ҳанӯз онро чун ҷунбиши миллӣ-озодихоҳӣ намедонистем.

Акнун, ба шарофати нури равшани Истиқлол маълум шуд, ки дар кишварҳои Осиёи Марказӣ на ҷанги гражданӣ (шаҳрвандӣ), балки ҷанги ду давлат, ҷанги мустамликахоҳону истиқлолпарастон, муқобилияти ду сиёсат арзи вуҷуд дошт. Аз ин рӯ онҳоро «душмани халқ» номидан аз рӯи адолат ва аз инсоф намебошад. Маҳз онҳо буданд, ки барои ҳифзи нангу номуси миллат, баҳри истиқлолияти кишвари маҳбуб ба даст ярок гирифта алайҳи зӯроварони забткори аҷнабӣ мубориза бурдаанд. Онҳо «даста», «гурӯҳ»-и кӯчак ва номуташаккил набудаанд:

Тавре ки номзади илми таърих Қ.Раҷабов дар яке аз тадқиқоти худ меорад, 6-уми сентябри соли 1921 дар шаҳри Самарқанд Конгресси ташкилоти иттиҳоди миллии Туркистон баргузор ва дар он байрақи ҳаракати миллӣ-озодихоҳӣ қабул мегардад. Он «Байрақи миллии Туркистон» ном дошт. Дар кори таҳия ва таъсиси ин рамз Закии Валидӣ, Мунавварқорӣ, Тӯрақул Ҷонузоқов саҳм дошта, онро дар асоси байрақи давлати қарохониҳо ва салҷуқиҳо (а.X-XI) тайёр намудаанд. Ин рамзи сиёсии ягонаи ҷунбиши миллӣ-озодихоҳӣ дар минтақаи Туркистон пазируфта, эътироф гардид. Он аз думи асп сохта шуда, тантанавор аз тарафи уламо ва пешвоёни дин ба қӯрбошӣ чун рамзи ҳокимият супурда мешуд. Он аскароне, ки ба бардошта гаштани ин рамз масъул буданд, «байроқдор», «аламдор», «яловбардор», «туғчӣ» ё «аламкаш» гуфта мешуданд.

«Босмачиён» аз нигоҳи таркиби миллӣ ва мавқеи иҷтимоӣ, табиӣ, ки якранг набуданд. Аммо таъминоту идоракунии сиёсии онҳо асосан дар дасти амири тахтвожгуни Бухоро—Олимхон буд. Олимхон баъди суқути ҳукумат чанд муддат дар ҳудуди Бухорои Шарқӣ (Тоҷикистони кунунӣ) монд, дар соли 1921 (моҳи апрел) худро ба Кобул расонд. Аз он ҷо ба «босмачиҳо», ки аскарони парокандааш низ дар таркиби он буд, кӯмак мекард. Дар ин кор давлатҳои Афғонистон, Эрон, Англия, Туркия низ саҳм мегузоштанд.

Ана дар ҳамин маврид як мавзӯъ фикри касро парешон намуда, ба тахайюл водор мекунад. Мамлакатҳое, ки номбар шуданд, аз нигоҳи равобити сиёсӣ байни худ на фақат бемуросо, ҳатто хасмдор ва зид буданд. Масалан: Афғонистону Англия, Русия, Афғонистон, Англия; нигаред: амири Бухоро аз дасти аскарони Сурхи Ленин аз тахт рафт, дар Афғонистоне, ки амири он Амонуллохон бо Русия (шахсан бо Ленин ва Калинин) «равобити неки дӯстона» (ҳатто шартномаи байнидавлатӣ) дошт, паноҳгоҳи сиёсӣ ёфт. Аз он ҷо ба душманони ҳукумати шӯравӣ—«босмачиён» яроқу аслиҳа фиристод? Аз Русия ба давлати соҳибистиқлоли машрутаи амонӣ (Амонуллохон) ёрии техникӣ (аз қабили нахустин стансияи алоқаи телефонӣ) ва ҳарбӣ меомад.

Азбаски тафсири ин муаммо мавзӯъи алоҳида аст, онро мавқуф гузошта, меоем боз сари мавзӯъи «босмачӣ».

Ҳаракати миллӣ-озодихоҳӣ бо суръат вусъат меёфт, шумораи «босмачиён» то рафт меафзуд. «Босмачӣ», муқобили Артиши Шӯравӣ душмани ашаддӣ буд. Аз ин рӯ ЧеКа ҳам ба вай сахт часпид. Мунтазам дар бораи саркардаҳои ин ҳаракати озодиҷӯ маълумот ҷамъ мекард. Тарафҳои сустӣ, афзалиятҳо, алоқаҳои онҳоро меомӯхт. Дар яке аз ҳуҷҷатҳои «куллан махфӣ»-и шӯъбаи махсуси «Туркфронт» дар бораи 181 қӯрбошии водии Фарғона ҳамин хел маълумотнома ошкор шудааст.

(Давом дорад).

М. ОТАХОНЗОДА.

18 октябр — Рӯзи Самарқанд

Шаҳри ҳамеша ҷавон

Боронҳои паи ҳами тирамоҳӣ чангу ғубори дарахтони роҳу хиёбонҳоро шуста, ба онҳо ҳусни тоза мебахшанд. Токзори шаҳри қадимаи Самарқанд аз файзи тирамоҳ боз ҳам зебову назаррабо гардидаанд. Ҳар бор, ки кас ба Самарқанд, ба ин шаҳри бо ибораи машҳур—«сайқали рӯи замин» ояд, ёдгориҳои бисёри таърихиву меъморӣ, бозорҳои сероби онро тамошо карда, аз нонҳои лазизаш чашад, ин шаҳрро дигар ҳеҷ гоҳ фаромӯш намекунад ва дар дилаш нисбати он муҳаббати абадӣ ошён мегузорад.

Аз ин ҷост, ки аз он қадами сайёҳон канда нест. Аз саросари ҷаҳон барои диданy зиёрати ёдгориҳои бемислу монанди он меҳмону сайёҳони сершумор меоянд. Сарварони давлату ҳукуматҳои мухталиф баробари сафари кориву хидматӣ ба Ӯзбекистон ҳатман ба Самарқанд ташриф меоваранд ва аз ҳусни бостониву достонии он баҳра мебардоранд.

Хушбахтона, ёдгориҳои қадимаи шаҳр дар солҳои истиқлол дубора эъмор гардида назарработар шудаанд. Маҷмӯи ёдгориҳои майдони «Регистон»—мадрасаҳои Улуғбек, Тиллокорӣ ва Шердор дили киро тасхир намекунад?

Мақбараи Гӯри Мир, масҷиди ҷомеи Бибихонум, маҷмӯи ёдгории Шоҳи зинда, расадхонаи Улуғбек-чӣ? Ба меҳмонони хориҷӣ расадхонаи Улуғбек таассуроти бузург мегузорад. Маҷмӯи ёдгории Имом ал-Бухорӣ, ки дар деҳаи Хартанги ноҳияи Челак қад кашидааст, зиёратгоҳи Имом ал- Мотурудӣ, ки дар маҳали офтоббарои Регистон бунёд шудааст, низ аз зиёратгоҳҳои муқаддасанд ва ба шӯҳрати оламгири ин шаҳри бостонӣ шӯҳрати нав зам менамоянд.

Ҷаҳониён хуб медонанд, ки Самарқанд яке аз гаҳвораҳои тамаддуни инсоният буда, аз рӯйхати мероси мадании созмони байналхалқии ҳифзи фарҳанги ҷаҳон-ЮНЕСКО ҷо пайдо намудааст.

Самарқанд гӯё осорхонаи кушоди зери осмон буда, аз ҷиҳати бузургӣ дуюмин шаҳри Ӯзбекистон ба шумор меравад. Шаҳр дорои инфрасохтори тараққикарда мебошад. Аз ин рӯ диққату эътибори сармоягузоронро бештар ба худ ҷалб месозад. Миқдори корхонаҳои муштарак дар ин ҷо пайваста меафзояд, маҳсулоти дасти самарқандиён дар ҳамкорӣ бо сармоягузорон аз бозори ҷаҳонӣ ҷо пайдо менамояд.

Агар бигӯем, ки дар солҳои истиқлолият шаҳри бостонии Самарқанд симои худро куллан тағйир дод, муболиғае намешавад. Мавзеъҳои нав ба нави истиқоматӣ бунёд ёфтанд, варзишгоҳҳои замонавӣ, кортҳои теннис, супермаркету қаҳвахонаҳо, тарабхонаҳо ва иншооти дигари замонавӣ сохта шуданд. Дар Самарқанд теъдоди мавзеъҳои обод ва фавворaҳои нави об, майдончаҳои варзиши бачагон, муассисаҳои таълимӣ афзуд. Дар маркази шаҳр боғи зебое ба номи «Боғи Ирам» ба дунё омад, ки ҳоло ба маскани дӯстдоштаи самарқандиён ва меҳмонони сершумори он мубаддал гаштааст. Шоҳроҳҳои нав, иншоотҳои нав ба нави замонавӣ бо ёдгориҳои қадимаи меъморӣ аз ҷиҳати ҳусну латофат созгорӣ пайдо карда, чашми ҳар як бинандаро ба худ ҷалб сохта, дилашро ром месозад. Сайёҳӣ низ рӯ ба инкишоф ниҳодааст ва барои ба андозаҳои байналхалқӣ пурра ҷавобгӯ гардидани соҳа кулли тадбирҳо андешида мешаванд. Ва он бешак, боиси афзудани миқдори сайёҳон ва ба хазинаи давлат бештар ворид гардидани асъори озодтабодул мегардад. Алалхусус, сайёҳон баробари ёдгориҳои қадима ба Амфитеатр, боғи Ирам барин даҳҳо номгӯй иншоотҳои нав ба нави таъиноти мухталиф диққату эътибори калон медиҳанд.

Ҳар сол дар ҷумҳурии мо бо ташаббуси Президенти кишвар 18 октябр ҳамчун Рӯзи Самарқанд васеъ таҷлил мегардад. Ва инак соли ҳафтум аст, ки сокинони Самарқанд ва кулли мардумони Ӯзбекистон ин рӯзро қайд менамоянд. Самарқандиён ба Рӯзи шаҳри худ бо тӯҳфаҳои наҷиб—дастовардҳои нави меҳнатӣ, комёбиҳои беназири илмиву фарҳангӣ, муваффақиятҳои азими бунёдкориву ободонсозӣ расида омаданд. Онҳо ният доранд, ки шаҳри худро воқеан ҳам ба «сайқали рӯи замин» табдил диҳанд. Шак нест, ки ин нияти хайр ҷомаи амал хоҳад пӯшид.

Э.ТУРДИҚУЛОВ.

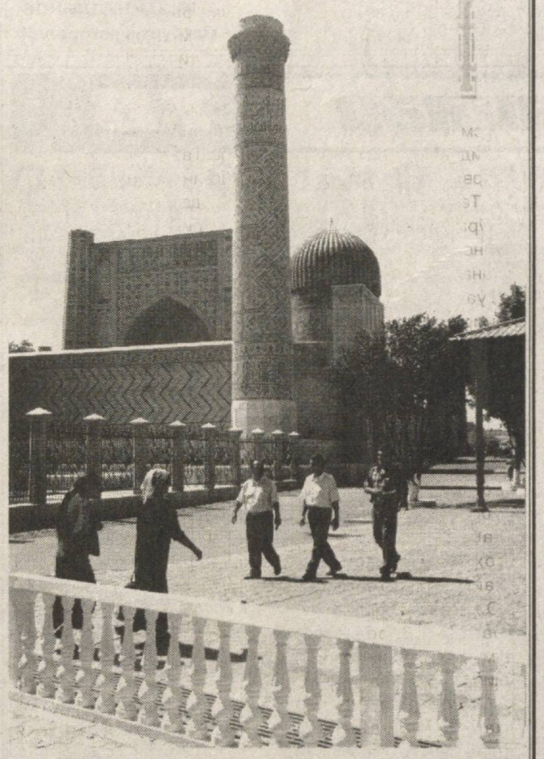

...Даригӯи Самарқанд

Самарқанд—дарвозаи Шарқ. Самарқанд—ватани алломаҳои бузург. Шаҳре, ки ба он қадами муборaки азизу авлиёҳо ва зотҳои шариф расида.

Баҳри ёдкарди азизу авлиёҳо асрҳост, ки кулли мусулмонони олам ба Самарқанд меоянд, оромгоҳҳои ҳазрати Имом Бухорӣ, Абу Мансур Мотурудӣ, Хоҷа Аҳрори Валӣ, Махдуми Аъзамро зиёрат намуда, рӯҳи поки аҷдодони бузургро шод мегардонанд. Ҳамчунин назди муҷассамаҳои Ҳазрати Амир Темур, Абдураҳмони Ҷомӣ ва Алишери Навоӣ сари таъзим фурӯ меоваранд, бо зиёрати ин қабил устодони бузург ва ёдкарди эшон сабукие дар худ ҳис мекунанд, шукронаҳо ба забон меоранд.

Самарқанд, ки онро Шамаркант (шамар-ҳавз, чашма, кант-шаҳр, манзил) низ меномиданд, аз қадим бо кӯлу чашмасорҳои шодоби худ, обу ҳавои мусоид ва табиати фораму рӯҳпарвараш фирдавси воқеиро мемондааст. Аз ин ҷост, ки ин шаҳри зебоманзари машриқзаминро «сайқали рӯи Замин» номидаанд. Шоире дар ин маврид чӣ хуш фармуда:

Баде, ки вазон омадам аз сӯи Самарқанд,
Бӯи гули ҷон бошадам аз кӯи Самарқанд.
Ё абри карам обфишон сабзаи дилро,
Ё оби равонбахш зи сарҷӯи Самарқанд.

Шаҳре, ки дар қадим Шамаркант унвон дошт, баъди истилои Искандари Мақдунӣ, ҳамчунин чанд асри эраи мо номи Мароқандро гирифт. Вале баъзе сарчашмаҳо гувоҳӣ медиҳанд, ки шаҳр дар гузаштаи дур низ номи Самарқандро дошт. Чунон ки дар китоби «Шаҳристонҳои Эрон» оварда шуда: «Дар ҷониби Хуросон Ковус — писари Қубод пойдевори шаҳри Самарқандро бирехт. Сиёвуш — писари Ковус онро ба поён расонид. Кайхисрав — писари Сиёвуш дар он ҷо таваллуд ёфт...»

Ин аст ривояте дар хусуси аз ҷониби киҳо гузошта шудани пойдевори шаҳри Самарқанди кӯҳан. Номи Самарқанд решаи мустаҳкам дар таърихи ҳам пеш аз ислом ва ҳам пас аз ислом дорад. Баъзеҳо барпокунандаи шаҳрро ба номи Самар номи шахс вобаста донанд, гурӯҳе хилофи ин ақида баромада, изҳор доранд, ки номи Самар баъди истилои арабҳо дар Осиёи Марказӣ пайдо шуда. Ҳол он ки Самарқандро асрҳо муқаддам суғдҳо сохтаанд ва ба он номи суғдӣ гузоштаанд. Баъдтар аҳли Самарқанд оини исломро пазируфтанд ва ба он имон оварданд. Ва онҳо ончунон оинҳои ин дини муборакро фаро гирифтанд ва бар фиқҳ пеш рафтанд, ки худи аъроб, он гуна, ки суханвари афғон Беранги Кӯҳдоманӣ менигорад, назди онон меомаданд ва масоили исломро мепурсиданд.

Ва аз давраи исломии Самарқандшаҳр ёдгориҳои зиёди таърихие нишон монданд ва ҷилои шаъну шавкати онҳост, ки Самарқанд чун нигини ёқутие дар ангуштари таърих эътироф шуда. Дунёе аз завқу ҳунари мӯъҷизаофар дар оромгоҳи Шоҳи Зинда, масҷиди Бибихонум, мадрасаи Шердор, ёдгории Гӯри Амир ва масҷиди Хоҷи Аҳрори Валӣ муҷассам ёфта ва ҳар бинандаро лол гардонда.

...Хоҷа Ҳофизи Шерозӣ, ки ҳамеша хаёли Самарқанду Бухороро дар сар мепарвард, чунин нигошта:

Хез, то хотир бад-он турки Самарқандӣ диҳем,
К-аз насимаш бӯи ҷӯи Мӯлиён ояд ҳаме.

Аҳли Самарқанд, ки дилбастагии қавӣ ва эҳтироми бузург ба забон ва фарҳанги аҷдодии хеш дошт ва ҳатто Қуръону намоз бо форсӣ мехонд, чун маркази тамаддуни башарӣ даҳҳо бузургони адаби тоҷикиро тарбият сохт, ки офаридаҳои онҳо дастовардҳои ба арзиши маънавию фарҳангии халқҳои Шарқ мебошанд. Ном бурдани кулли бузургони адаб, ки дар марзи Самарқанди суханпарвар баромадаанд, имкон надорад, бо вуҷуди ин наметавон дар ҳар маврид нагирифтани номи Рӯдакии бузург, Низомии Арӯзии Самарқандӣ, Сӯзании Самарқандӣ ва Малеҳои Самарқандиро ба худ раво дид. Эшон ситораҳои тобноке дар осмони шеъри форс-тоҷиканд.

Ё хандаи дилдор ғам аз дил бирабояд,
Ё гиряи тифлони даригӯи Самарқанд.
Ё лаҳзаи дидор пас аз чанд маҳу сол,
Ё лафзи ниёгони ман аз сӯи Самарқанд.

Алломаи қарни сипарӣ Садриддин Айнӣ низ чанд сол дар Самарқанд зист ва эҷод кард. Меҳри фарзандӣ ба ин шаҳри шоирхез, ки дошт, онро дар навиштаҳои худ тараннум кард, фарозу фурудҳоеро, ки ин шаҳри кӯҳан дар дарозои таърих аз сар гузаронда, мавриди баррасӣ қарор дод. Аз асарҳои устод бармеояд, ки Самарқанд-арӯси шаҳрҳои Шарқ, замонҳое аз касрати тохтутозҳои ҷаҳонхоҳон ба хоку хокистар ҳам табдил ёфта будааст. Вале родмардони фидоии он шаҳри худ боз обод сохтанд, забону фарҳанги ниёгон зинда доштанд.

Ниҳолҳое, ки дар марзи шоирхези Самарқанд сабз шудаанд, ба бӯстони адабиёти муосири тоҷик низ нашъунамо бахшиданд. Ин адабиётро имрӯз бе эҷоди Ҳабиб Юсуфӣ, Фазлиддин Муҳаммадиев, Абдусалом Деҳотӣ, Баҳром Фирӯз ва Болта Ортиқзода барин адибони барӯманди самарқандӣ тасаввур кардан муҳол аст.

Имрӯз низ даригӯёни «сайқали рӯи замин» як гӯшаи кошонаи илм ва адаби тоҷикро обод мегардонанд. То пайи қалами Ботур Валихоҷа, Шавкат Шукур, Саъдӣ Садризода, С. Ҳалимов, А.Қамарзода, Ҷ. Ҳамроев, М. Ғафуров, С.Кенҷа, А.Пирӯзӣ, У.Иброҳим, А.Шарофиддинова, Б.Ҷумъа, Ҳ.Неъмат, Н.Каримзода, З.Ҳасанзода, Асадуллоҳ, Хоҷа, Шаҳноза ва Парисо барин муҳаққиқон, адибон ва рӯзноманигорон тоза ва сабзу баруманд ва овозашон гирост, лафзи ниёгони мо аз сӯи Самарқанд ҳамеша боло ва чароғи маърифат дар ин боғшаҳри мутамаддин мисли ҳамешагӣ шӯълазо хоҳад буд.

Ш.МУҲАММАД.

Аксбардорон: В. ПОРТНОВ ва Т. НОРҚУЛОВ. (ӮзА).

21 октябр—Рӯзи забони давлатӣ

Иди ба ҳамагон баробар

Дуруст мегӯянд: касе, ки забони модарии худро намедонад, аслу насаби хеш, решаи худро намедонад. Ин гуна одам оянда надорад, дар зиндагӣ комёб нахоҳад шуд.

Вале дар салтанати гузашта ба ин нукта риоя накарданд. Мардумони маҳаллиро, ки аксариятро ташкил медоданд, ба омӯзиши забони аққалият маҷбур сохтанд. Забони модарӣ ба забони кӯчаву бозор табдил ёфт. Сахт коҳиш ёфт. Зеро маҳз дар зери шиори халқи ягонаи шӯравӣ ба маҳв кардани забони халқҳои дигар даст заданд, ки соҳиби фарҳанги бой, решаи қадимаи таърихӣ, мероси бой буду бо ниёкони бузурги хеш фахру ғурур дошт. Ва ин рафтор дар Ӯзбекистон ҳам чуқур реша давонд. Хоҳишу азму иродаи халқ, махсусан зиёиён ба инобат гирифта намешуд. Ҳарчанд бо забони ӯзбекӣ китобҳо, рӯзномаву маҷаллаҳо чоп шаванд ҳам, коргузорӣ расман бо забони русӣ буд. Ҳатто, барои надонистани забони русӣ ба кор қабул намекарданду аз вазифа сабукдӯш ҳам мекарданд. Аз ин рӯ, оид ба масъалаҳои равнақи забони ӯзбекӣ, бахусус, ба муносибати коҳиш ёфтани вазифаҳои ҷамъиятии он бисёр фикру мулоҳизаҳои танқидӣ ба миён омаданд. Масалан, охири солҳои 80-ум таъкид гардида буд, ки чаро дар донишкадаву донишгоҳҳои муҳандисиву техникӣ ва тиббӣ бар зарари сатҳи дониши мутахассисон аксаран ҳамаи хонандагоне, ки мактабҳои миёнаро бо забони ӯзбекӣ ва дигар забонҳо хатм намудаанд, ба забони русӣ таҳсил гиранд?

Ва ниҳоят 21 октябри соли 1989 Қонун дар бораи забони давлатии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ва қарор дар хусуси тартиби эътибор пайдо кардани қонуни мазкур қабул гардида, ба забони ӯзбекӣ мақоми давлатӣ дода шуд ва мо имсол бори чордаҳум ин санаро дар тамоми гӯшаву канори ҷумҳурият—корхонаву ташкилот, муассисаҳо васеъ таҷлил менамоем.

Пеш аз он ки дар бораи дар кадом шароит қабул шудани қонуни мазкур ҳарф занем, лозим меояд як нуктаро алоҳида зикр намуд: қонуни мазкур ҳини арзи амали салтанати бузурги шӯроҳо, ҳизби ягонаи ҳукмрони коммунистӣ, ки мафкураи ба худ хоси миллатгароиро дошт, қабул гардид ва он аз роҳбарияти ҷумҳурият мардиву ҷасуриро тақозо дошт. Баробари ин азбаски дар тамоми мамлакати бавусъат забони русӣ бартарият дошту дар ҷумҳуриҳои миллӣ ба забони маҳаллӣ додани мақоми давлатӣ дар ҳамон шароит як қаҳрамонии бемисл буд ва он албатта, на ба роҳбарияти давлати шӯравӣ ва на ба марказ мақбул буд. Ба гуфти нависандаи халқии Ӯзбекистон Одил Ёқубов «Мо аз қонуни мазкур аз он сабаб фахру ғурур дорем, ки онро Кенгаши Олӣ дар айёме, ки ҳанӯз сохти шӯравӣ ҳукмрон буд, он ҳаракат мекард унсурҳои сустшудаистодаи худро бо ҳар роҳу восита устувор насозад, ҳизби коммунист ҳанӯз ҷонсахт буду ҳокимиятро аз даст додан намехост, қабул шуд. Ҳақиқати таърихӣ дар ин бобат аз ҳамин иборат аст, ки мо қонунро дар бораи забони давлатӣ аввалин шуда дар байни ҷамоҳири собиқи ИҶШС қабул кардем...»

Ба ин иқдом ба осонӣ нарасидем. Аввало баъзеҳо таклифи ҳам забони ӯзбекӣ ва ҳам русӣ давлатӣ шуданашро пеш гузоштанд. Бархе набудани заминаи зарурии луғавиро ҳамчун монеа ба забони давлатӣ гаштани забони миллӣ таъкид мекарданд. Давраи мураккаб буд ва ҳар як қадами ноҷӯя боиси таркиш дар ҷамъият мегардид. Чунки ба забон ва ғурури дигар миллатҳо расидан кори хавфнок буд. Агар баробарии забонҳо таъмин карда нашавад, дар хусуси мақоми давлатӣ пайдо кардани забони ӯзбекӣ ҳоҷат ба ҳарф задан набуд.

Аз рӯзҳои аввали қабул гардидани қонуни мазкур як қисми аҳолӣ, алалхусус, русизабонҳо онро яктарафа, яъне чун ҳатмиву маҷбурӣ фаҳмиданд. Дар асл бошад, вай аз рӯи моҳият ташаккулдиҳии муносибатҳои милливу забонӣ дар ҷумҳурияти сермиллат, ба вуҷуд овардани шароити мусоид баҳри равнақи забони ӯзбекӣ бидуни ягон маҳдудсозии ҳуқуқи забонҳои дигари миллӣ буд. Чунки ҳам дар сарсухан ва ҳам дар бисёр моддаҳои қонун зикр ёфта буд, ки мақоми давлатӣ гирифтани забони ӯзбекӣ ҳуқуқҳои конститутсионии дигар миллату халқиятҳо, соҳибони забонҳоро маҳдуд намесозад. Ӯзбекистон амали озодонаи забони ҳамаи миллату халқиятҳоро дар қаламраваш таъмин карда, барои равнақи ин забонҳо шароит фароҳам меоварад. Ва ҳамин тавр шуд. Дар тӯли арзи амали чордаҳ соли Қонуни забони давлатӣ тамоми нуктаҳои он дар ҳаёт татбиқ мешавад. Дар ҷумҳурият ҷамъияту марказҳои милливу фарҳангӣ фаъолият пеш мебаранд. Чӣ дар мактабҳои таҳсили ҳамагонӣ ва чӣ масканҳои маълумоти оливу миёнаи махсус ба ғайр аз забони давлатӣ бо дигар забонҳои миллӣ таҳсил мегиранд.

Аз рӯзи қабул шудани Қонун «Дар бораи забони давлатӣ» чордаҳ сол сипарӣ гашт. Ва он барои таърих ҳарчанд мӯҳлати калон набошад ҳам, дар ин муддат корҳои бисёре ба иҷро расиданд. Ва онҳо пеш аз ҳама ба эҳёву рушди маънавии халқ, устувории ахлоқ, хомӯш нагардидани чароғи фарҳанги миллат хизмат мекунанд. Чопи асарҳои ниёкони бузург ва рӯи ҷопро дидани асарҳои эҷодкорони имрӯза, рӯи саҳнаву экранро дидани асарҳои сершумор ба забони давлатӣ мисолҳои на чандон зиёд оид ба самараи мақоми давлатӣ гирифтани забони ӯзбекӣ мебошад.

Хуллас, ба сарзаминамон боз як ид омад ва он иди забони давлатист.

Т. ЭҲСОН.

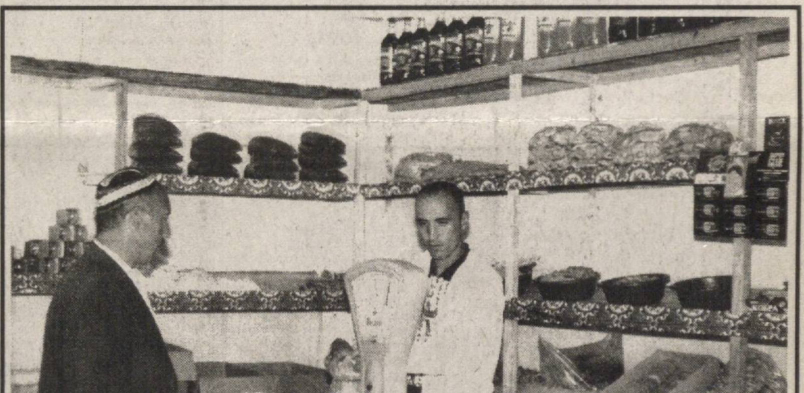

Истиқлолият имкон дод, ки дар ҷумҳурӣ корчаллонону тадбиркорон зиёд бошанд. Корҳои хайре, ки бо ташаббус ва ҳиммати онҳо амалӣ мегарданд, ба тамоми мардуми кишвар қулаиҳои бештареро фароҳам меоваранд. Ба ин маънӣ дар ҷамъомади шаҳрвандони маҳаллаи Мулгони ноҳияи Сӯхи вилояти Фарғона ба кор пардохтани маркази маҳалла бо номи Бурҳон Маҳмуд боз як беҳбудие дар ҳаёти сокинони ин деҳа гардид. Маркази мазкур бо ташаббус ва маблағи тадбиркори маҳалла Бурҳонҷон Маҳмудов бунёд ёфт. Дар марказ нонвойхона, самбӯсахона, чойхона, устохонаи таъмири автомобилҳои сабукрав, дӯкони савдо ва дигар нуқтаҳои хизмати маишӣ мавҷуданд. Дар айни ҳол шаш нафар ҷавонони маҳаллӣ бо кор таъмин шуданд.

***Дар сурат:** фурӯшанда **Раҳматулло Ҳайдаров** ба аҳолӣ хизмати намунавӣ мерасонад.*

Сурати ӮзА.

Оё шумо медонед?

Дар Тошканд аввалин филми беовоз соли 1897 намоиш ёфт.

Моҳи феврали соли 1917 дар кинотеатри «Хива»-и Тошканд филмҳои «Сайёҳат ба Швейтсария», «Шаршараҳо ва яхбастаҳои Алп», «Дар олами паррандаҳо» ва ғайра намоиш дода шудаанд. 21 апрели соли 1924 Ширкати Русияву Бухоро: «Бухкино» созмон ёфта, филмҳои «Духтари мусалмон», «Манораи марг»-ро ба навор бардошт. Фабрикаи кинои «Шарқ юлдузи» аз соли 1938 то соли 1941 фаъолият дошт. «Ӯзбекфилм» соли 1958 таъсис шуд. Солҳои 1941-1955 он студияи кинои Тошканд ном доштааст.

Аввалин филми овоздор, ки «Қасам» ном дошт, соли 1937 офарида шуд.

***

Дар Тошканд соли 1868 аввалин матбааи штаби округи ҳарбӣ ташкил ёфт, дар вай аввалин китоб ба забони русӣ чоп шуд. Аввалин китоб ба забони ӯзбекӣ соли 1871 чоп гардид, ки вай «Тақвим»-и Ш. Иброҳимов буд. То инқилоб дар Тошканд 13 матбааи китоб ва литография, соле ба ҳисоби миёна 10 ҳазор нусхагӣ 10 номгӯи китоб чоп мешуд. Аз соли 1920 китобҳо ба забонҳои қазоқӣ, туркманӣ, тоҷикӣ ва ғайра чоп шудаанд.

***

Ватани чой Чин ба ҳисоб меравад. Бино ба маълумоте, ки дар энсиклопедияи Чин зикр ёфтааст, 2 ҳазору 700 сол пеш аз солшумории мо оиди чой маълумоти аввалин пайдо шудааст. Муаррих ва сайёҳи араб Ибни Ваҳҳоб ҳанӯз дар соли 851 дар бораи чой маълумот додааст. Дар асри XVIII Муҳаммад Ҳусайни Оқили ҳиндустонӣ дар асари хеш «Махзан-ул-адвия» дар бораи чой, хусусияти шифобахшии он маълумоти муфассал додааст. Дар Чин чойро дар қатори 7 чизи зарурии рӯзгор дар як поя мегузоранд, ки онҳо ҳезум, биринҷ, равған, намак, лӯбиё, сирко мебошад.

Тақрибан парвариши рустании чой дар Урупо соли 1517 аз Португалия оғоз ёфтааст. Онҳо чойро аз Осиё оварда, сараввал чун дору ва сонӣ ба сифати нӯшокӣ истифода бурдаанд.

Аввалин чойро ба Русия сафир Василий Старков соли 1638 аз Хон Олтин ҳамчун чор пуд «Барги ёбоии хушконидашуда» тӯҳфа овардаасту онро дар дарбори шоҳ ҳамчун дору нӯшидаанд.

Парвариши чой дар Русия соли 1848 дар Сухумӣ сар шудааст.

(Аз рӯи маводи Интернет ва ВАО таҳия гардидааст).

Дар арзҳои дӯстӣ

Ширу шакар

Дар адабиёти тоҷику ӯзбек як навъи шеър ҳаст, ки «ширу шакар» мегӯянд. Ин навъи шеър як мисраъ тоҷикӣ, як мисраъ ӯзбекӣ, ё баръакс, як мисраъ ӯзбекӣ, мисраи дигар тоҷикӣ ва ё мисраъҳои нима-нима тоҷикию ӯзбекӣ мебошанд ва чунин байтҳо он қадар зебо суруда мешаванд, ки дар ширинӣ ба омехтаи ширу шакар монананд.

Масалан, ҳазрати Навоӣ фармудааст:

Арабӣ гуфтаам ар-ар, ба форсӣ гуфтамат қаддат.
Ба туркӣ сӯзласам бӯйинг, чаманда сабзавор ӯлсун.

Ҳоло ин анъанаи «ширу шакар»-сарой арзи вуҷуд дорад. Ҷои ифтихор он аст, ки дар дӯстии ин ду мардуми ҳамсоя, дар урфу одат, доду гирифт ва муомилаи халқи оддӣ бидуни даъвоҳои бебунёди мову ман ин ширу шакар боқист.

Халқҳои мо ҳамчун ду сатри як байт, ки яке ба ӯзбекӣ ва дигаре тоҷикӣ танинандоз мегардад, чун ду тори як дутор, ки оҳангҳои муҳаббат ва садоқатро тараннум месозад, пайваст ҳастанд.

Абдураҳим Исоев аз ноҳияи Узуни вилояти Сурхондарё дар шеъри «Ширу шакар»-и худ ба қалам овардааст:

Аз қадим тоҷику ӯзбек бир тану бир ҷон эрур,
Расму оин бир эди, як буд арзи эҳтиром.
Мир Алишер дӯст эди бо Ҷомии ширинкалом,
Қилди тақлид бу удумга Боқию Ғафур Ғулом.

Устодони мо Айнӣ ва Ҳамза, Мирзо Турсунзода ва Ғафур Ғулом сурудҳои марғуби дӯстиро ба мерос мондаанд.

Халқҳои тоҷику ӯзбек, ки аз қадимтарин халқҳои Осиёи Миёна мебошанд ва таърихи бисёр ғанӣ доранд, ҳамин анъанаҳои устодону аҷдодони кабирашонро ба ҷон ҳифз карда, идома ва инкишоф дода, ба дасти наслҳои имрӯз супориданд.

Саҳми устод Айнӣ ба инкишофи адабиёти шӯравии ӯзбек ба дараҷаест, ки ӯ барҳақ яке аз асосгузорони ин адабиёт шинохта шудааст. Бешубҳа, устод Айнӣ барои бисёр адибони ӯзбек шарафу ифтихори устодӣ дорад.

Ғафур Ғулом, ки ба забони тоҷикӣ низ шеър мегуфт, устод Айниро «бародари калон ва маҳбуб», «муаллими сахтгир ва ғамхор» сифат карда, ба ин падари бузургвор «муҳаббати фарзандӣ» дошт. Дар навбати худ бисёр шоирони ӯзбек аз Навоӣ то ба Муқимӣ ва Ғафур Ғулом барои баъзе адибони мо ба сифати устод азизу мӯҳтараманд. Яке аз шогирдони Айнӣ Абдусалом Деҳотӣ дар шеъри «Муқимӣ зиндаӣ» (1953) меҳру эҳтироми хоси мардуми тоҷикро ба тариқи зайл изҳор карда буд:

Тоҷикон ҳам дар сафи ӯзбек бародарҳои худ,
Зинда медоранд номатро дар ашъору суруд.
Ҳофизи ӯзбек мехонад сурудатро ба шавқ,
Ҷон ҳамегӯяд рафиқи тоҷики ӯ карда завқ.

Духтари ӯзбек мехонад: «Қародур кӯзларинг!»

Духтари тоҷик мегӯяд: «Қизил гул юзларинг».

Посдорандаи он анъанаҳои неки бузургон, классики адабиёти шӯравии ӯзбек Ғафур Ғулом фармудааст:

Аз қадим ҳар ду қудову андаанд,
Он писар-тоҷик, арӯсаш ӯзбек аст.
Модар аз Помир, падар-фарғонагӣ,
Ӯ худаш ӯзбек, забонаш тоҷик аст.

Адибони бузурги мо дар ҳазлу мутойибаҳо низ аз усули «ширу шакар» истифода бурдаанд. Аз ҷумла, нависандаи тоҷик Раҳим Ҷалил дар мактубе, ки ба Ғафур Ғулом навиштааст, гуфта буд:

Эй рафиқи қадрдони ман, Ғафур,
Соҳибистеъдоди донову ҷасур.
Тинмайин ёзгил совет халқи учун,
Партия гӯяд ба ту «қандингни ур!».

Дар ҷавобномаи Ғ.Ғулом ба Раҳим Ҷалил ин дӯстӣ чунин суруда мешавад:

Ҷӯраи ҷонӣ, Раҳимҷони Ҷалил,
Бандага бир илтифоте айлагил:
Меҳмон бӯлгил уйимга як-ду рӯз,
Келину Пӯлоду Гулрӯ бирла кел.

Ин анъанаро шоири истаравшанӣ Ҷамшед Пиримов дар қасидаи дӯстии худ чунин давом медиҳад:

Ба хоки пок мансубему
Бир Ватан фарзандимиз.
Миллаташ ӯзбеку тоҷик,
Ики дӯст дилбандимиз.

Қаробати ин ду халқро шоири халқии Тоҷикистон Боқӣ Раҳимзода бисёр хуб назм кардааст:

Фарқи ҳама мардумони дигар осон,
Аммо ману ту шуда чунон ҳам наздик.
Бинанда чунин суол орад ба миён,
Эй ҷӯра, бигӯ, ту ӯзбекӣ, ё тоҷик?

Мо орзу дорем, ки ин қаробат, ин ширу шакар, саҳеҳтараш ин ширпайванду шакарпайвандӣ ҳамеша боқӣ мемонад.

Аҳмадалӣ АҲМАД.

ш.АНГРЕН.

Хабарҳо аз вилояти Ҷиззах

«Модарам-модарҷонам»

Чанде пеш театри драмаи ба номи Юнус Раҷабии вилоят мавсими худро сар кард. Санъаткорон ба ҳукми тамошобинон асари Фарида Бобоҷонова «Онажон-онажонгинам» («Модарам-модарҷонам»)-ро ҳавола карданд. Ба саҳнагузорандаи он Илҳом Норматов буда, нақшҳои асосиро ҳунарпешагони шоистаи Ӯзбекистон Олия Эштӯхтарова, Абдураим Лапасов, актёр Бахтиёр Очилов бо маҳорати том иҷро карданд.

Асари нави саҳнавӣ аз хусуси меҳру оқибати байни фарзанду волидайн, оқибати бемеҳрӣ, порахӯрӣ барин иллатҳое, ки ҳанӯз ҳам дар ҷамъиятамон вомехӯрад, ҳикоя мекунад. Асари нави саҳнавии мавсими нави театр ба мухлисон таассуроти хуб гузошт.

«Шомҳои шанбе»

Бо ташаббуси идораи корҳои оид ба фарҳанги вилоят бо иштироки ходимони санъат ва маданият намоиши театрикунондашудаи «Шомҳои шанбе» гузаронда мешавад. Дар рафти он тамошобинон аз баромади ҳунарпешагон, ҳофизон баҳраманд мегарданд. Чанде пеш дар ин гуна тадбир ҷамоаи шӯъбаи вилоятии «Ӯзбекрақс» консерт дод. Ба ҳозирон баромади санъаткорон Арофат Мӯминова, Гулзода Раҳимҷонова, Нодира Ҳазратқулова ва гурӯҳи рақкосаҳо хеле писанд омад.

М.КАРИМОВА.

Боз як коллеҷ

Дар шаҳри Ҷиззах маросими кушоиши коллеҷи нави санъат барпо гардид. Вай 1,5 га майдонро ишғол намуда, барои 350 нафар талаба пешбинӣ шудааст. Талабагон 11 намуди ихтисосро азбар мекунанд. Дар байни онҳо дириҷёрӣ, рақс, санъати эстрадӣ ва ғайраҳо ҳастанд.

Барои бунёди коллеҷи номбурда 510 миллион сӯм маблағ сарф шуд.

А.НАЗАРОВ,
мухбири худамон.

Шӯрои Британия ва забон

Шашумин анҷумани байналмилалии масъалаҳои забон ва инкишоф дар Тошканд се рӯз идома дошт ва он аз ҷониби намояндагии Шӯрои Британия дар Ӯзбекистон, вазоратҳои маориф ва мактабҳои олии ҷумҳурӣ, Институти ҷамъияти кушод, Авиалинияи Британия ва ширкати «Долорес тур» созмон дода шуд.

Бояд гуфт, ки анҷумани мазкур ҳамеша дар кишварҳои ҷануби шарқии Осиё баргузор мешуд. Ва он мамлакатҳо бино ба муносибат ва фазои забонии худ, ки дар тӯли таърихи садсолаи охир ба Британияи Кабир вобаста буданд, ба минтақаҳои тасарруфи забони англисӣ дохил мебошанд.

Аммо ҳоло дафъаи аввал аст, ки анҷумани мазкур дар фазои роиҷи забони русӣ барпо мегардад. Ин иқдом аз он боис гузошта мешавад, ки дар шароити имрӯз минтақаи Осиёи Марказӣ ба ҷаҳони васеъ ва минтақаҳои гуногун роҳ мекушояд ва дар ин ҷодаҳо забони англисӣ аз муҳимтарин воситаҳои мубодила аст.

Пас аз соли 1993, ки ҷамъомади забоншиносон дар Бангкок (Таиланд) ба вуқӯъ пайваст, он дар ду сол як бор барпо мегардад. Ба Тошканд бошад, ғайр аз мизбонҳо (100 нафар) аз 30 кишвари Осиё, Африқо, Амрикои Шимолӣ, Урупо ва Австралия беш аз 200 нафар меҳмон ҳозир шуданд.

Т.ХОВАРӢ.

«Суғдиёна—ҷоми ИДМ-2003»

Имрӯз аз хиёбони Амир Темури пойтахт автораллии «Суғдиёна — ҷоми Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил» оғоз меёбад, ки вай ба рӯзи автомобилчиён бахшида мешавад. Ташкилотчиёни он ассотсиатсияи «Ташгорпасстранс» ва Кумитаи давлатии варзиш ва клуби варзишӣ-техникии «Ралли-спорт» мебошанд. Иштирокдорони автораллӣ аз Тошканд бо роҳҳои кӯҳӣ ба минтақаи курортии ноҳияи Бӯстонлиқ ҳаракат мекунанд. Дар он 30 экипажи варзишӣ — бо мошинҳои сабукрави «Чип» ва мошинҳои махсус ҷиҳозонида якдигарро имтиҳон мекунанд. Онҳо дар давоми 2 рӯз трассаи 400 километраи атрофи Чимён ва обанбори Чорвоқро паси сар хоҳанд кард. Дар айни вақт раллии «Директор» низ гузаронда мешавад, ки дар он 20 нафар роҳбарони фирма, ширкат, ташкилоту муассисаҳо 170 километр масофаро тай мекунанд. Раллӣ то поёнкӯҳҳои Тёншони Калон мерасад. Ғолибон бо мукофоту ҷоизаҳои хосса тақдир карда мешаванд.

Ба талошҳои «Суғдиёна—ҷоми ИДМ-2003» ва «Директор» иштироки ҳаваскорони варзиши нақлиётии ҷумҳуриятҳои Қазоқистон, Туркманистон ва дигар ҷумҳуриҳо низ дар назар дошта шудааст.

Ш.ЗАЙНУДДИНОВ,
котиби матбуоти автораллӣ.

Анди «имиҷи» худро дигар кардааст.

Анди дар нақши мири шаҳр

Ба Ӯзбекистон рӯзҳои наздик гурӯҳе аз Иёлоти Муттаҳида барои сабти лаҳзаи филме дар бораи Ҳаким Умари Хайём аз «Голливуд» меоянд, ки онҳо мехоҳанд дар Бухорову Самарқанд чанд лавҳаро ба навор бардоранд.

Шахсият ва эҷоди Ҳаким Умари Хайёми Нишопурӣ, ки аз ситорашиносон ва файласуфону шоирони маъруфи классикии форсу тоҷик аст, ҳамеша мавриди таваҷҷӯҳи ҳаводорони ашъор ва фалсафаи ӯ қарор доштааст ва то ҳанӯз чунин ҳам мебошад.

Аммо дар баробари ин ҳама мухлисонаш аксаран ба таври худ дар суханони Хайём худро «медиданд» ва дар гӯшаҳои гуногуни ҷаҳон фалсафаи зиндагии ӯро чун дастури ҳассоси мавҷудияти хеш мешинохтанд. Агарчӣ қарнҳо инҷониб дар пайравии Ҳакими Нишопурӣ «хайёмона» ба ҳар забон рубоӣ гуфтаанд, чӣ сабабе буд, ки дар бобати ҳаёт ва зиндагии пурхурӯши вай дар истифода аз «беҳтарин навъи санъат», яъне кино асаре офарида нашудааст. Эҷодкорони «Голливуд» низ филмро на ба сужети муқаррарии ҳамешагӣ, балки бавосита аз як ҳодисаи имрӯза, ки дар ИМА рух медиҳад, ба ҳаёти беш аз 900 сол пешин вобаста намуда, воқеаҳоро бо чунин риштаи ҳунар ба ҳам мепайванданд.

То ҳанӯз қисми давраи муосири филм дар ИМА ва Италия сабт гаштааст ва боқимондаи онро саркоргардон Кайвони Машоих, продюсери итолиёӣ Андреа Бурелла ва коргардони англис Сеп Райхӣ дар Ӯзбекистон ба тасмаи навор хоҳанд бардошт.

Зикраш бамаврид аст, ки дар ҳайати ин гурӯҳи эҷодӣ овозхони номӣ Андӣ Мададиён низ хоҳад омад, ки ӯ ғайр аз нақши мири шаҳр, ки дар «Зиндагиномаи Умари Хайём» бозӣ мекунад, **24 октябр соати 19.00 дар қасри Дӯстии халқҳои** пойтахт консерт ҳам мегузорад.

Тоҷибой ИКРОМОВ,
хабарнигори
«Овози тоҷик».

Аз ҳаёти бузургон

Кӣ чӣ тавр менавишт

Рӯзгоре дар Аврупо курсие бо номи «Креслои Волтер» «шӯҳрат» дошт, ки онро воқеан қомуснигори француз Волтер барои худ сохта буд. Вай мехост ба он такя зада иҷод кунад... Албатта, ин маънои онро надорад, ки Волтер инсони танбал буд.

Ӯ нисбат ба адибоне, ки дар хонаҳои мӯҳташам, пушти мизҳои ялаққосӣ нишаста иҷод кардаанд, даҳ баробар зиёд асар навиштааст.

Пушкин низ дар як номааш ёдрас намуда, ки бобҳои нахустини «Евгений Онегин»-ро дар деҳааш, рӯи кат дароз кашида иншо мекунад.

***

Бисёр адибон осори худро ба рӯи коғазҳои катакдор ё рах-рах, ранга ё оддӣ, коҳӣ ё нафис навиштаанд.

Алексей Толстой рӯи мизи хеш коғазҳои нафисро даста-даста болои ҳам мечид. Ва дӯст медошт, ки ба ҷуз ӯ касе ба онҳо даст нарасонад.

***

Анатол Франс ҳеҷ гоҳ дунболи коғаз нагаштааст. Рӯи ҳар чӣ пеш омад, менавишт. Қаламиҳои ӯро мардум дар рӯи лифофаҳо, номаҳои кӯҳна ва даъватномаҳо дидаанд.

Боре нависанда аз мағоза мебел мехараду квитансияашро гум мекунад. Ва баъди чанде ҳуҷҷатро аз байни дастхатҳои ба китобхонаи Миллӣ супоридааш меёбанд. Дар паси квитансия порае аз романи ӯ иншо шуда буд.

***

Аксари нависандагони бузург саъй бинмудаанд, ки дар «пирхона»-и хеш танҳову хотирҷамъ ва дур аз алоиқи дунё кор кунанд.

Мисолан Балзакро хуш буд, ки шабона, вақте ки садоҳо дар кӯчаҳои Париж хомӯш мегарданд, иҷод кунад. Соати кории Валтер Скотт аз субҳдам то чоштгоҳ тӯл мекашид.

Флобер «Хонум Бавари», «Саламбо» ва «Тарбияи ҳисҳо» барин романҳояшро дар тӯли панҷ-шаш сол (ҳар рӯз соатҳо аз назди миз дур нарафта) навиштааст.

***

Ҳамзамонони Гёте, Валтер Скотт, Виктор Гюго, Флобер ва Лев Толстой хотиррасон мекунанд, ки онҳоро ҳар рӯз дар вақти муайян машғули кор дидаанд. Онҳо тамоми умр ба ин қоидаи сангин риоя кардаанд. Флобер гуфтааст: «Ҳар рӯз дар вақти муайян кор оғоз кардан — ин аст илҳом!»

***

Ҷорҷ Санд ҳар рӯз то соати ёздаҳи шаб менавишт. Мегӯянд, ки агар ба ягон асараш соати даҳу ним нуқта гузорад, филфавр ба навиштани романи нав шурӯъ мекард. Ҳамзамонони нависанда гуфтаанд: «Ҷорҷ Санд романро мисли ҷуроб мебофад».

***

Роман Роллан дар иҷоди романи «Жанн Кристофер» бисёр ранҷ кашида боре гуфтааст: «Бовар кунед, Кристофер мӯйҳои сари маро рехт. Сахтиҳои ба сари ӯ омада вуҷуди маро низ ларзонданд. Кош, пайкари ман низ мисли пайкари қаҳрамонам қавӣ мебуд».

***

Балзак рӯзе ба хоҳараш гуфтааст: «Медонӣ, Феликс де Ванденес бо кӣ издивоҷ мекунад? Бо Хонум Гранвил. Чӣ амали судбахш! Ҳарчанд де Белфей ҳамёни хонум Гранвилҳоро холӣ кардааст, бо вуҷуди ин бадавлатанд».

Шояд шумо гумон кардед, ки Балзак дар бораи хешон ё дӯстонаш сухан ба миён овардааст. Не, Балзак дар сӯҳбат бо хоҳараш номҳои қаҳрамонони романи ба тозагӣ навиштаашро ба забон гирифта буд.

Боре ӯ сухани дӯсташро, ки аз мушкилиҳои зиндагӣ мегуфт, бурида афзудааст: «Афсонаро як сӯ гузор, дӯстам. Биё акнун аз ҳаёти воқеӣ ҳарф бизанем. Аз нигоҳи ту Евгения Гранде чӣ инсон аст?»

Евгения Гранде қаҳрамони яке аз романҳои ӯ буд.

***

Тургенев қабл аз он ки асаре нависад, аввал тарҷумаи ҳол, одату афкор, муносибати ба ҳаёту одамон доштаи қаҳрамонҳояшро бо ҳама ҷузъиёташ омӯхтааст. Масалан вақте ки романи «Падарон ва фарзандон»-ро менавишт, аз номи Базаров дафтари қайдҳо кушод ва дар он саргузашт, феълу хӯй, афкори иҷтимоӣ ва муҳити қаҳрамонҳоро ба қайд гирифт.

Гӯё муаллифи дафтари қайдҳо на Тургенев, балки Базаров буд. Аз ин рӯ, дар романи номбурда симои қаҳрамони исёнкор хеле табиӣ ва барҷаста ба назар мерасад.

Барномаи ҳафтаинаи ТВ

ДУШАНБЕ 20

6.00 Ассалом, Ӯзбекистон.
8.00 Таҳлилнома.
8.45. Барои бачаҳо кинодастури «Камалак».
9.30 Дӯстии бесарҳад.
9.50 Танаффуси мусиқӣ.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Навигариҳо.
10.05 Филми бадеии «Ҳангомаи Чегем».
11.25, 11.55 Шарҳи ТВ.
11.30 Консерти эстрадӣ.
12.05 Аз намоиш то намоиш.
12.25 Сайёраи бачаҳо. Телебозии «Тоҷи тиллоӣ».
«Саёҳати Ғароибкент».
13.25 Дастури истироҳатии «Саҳрои заррхез».
14.10 Иншоотҳои варзиши бачаҳо.
14.30 Филми бадеии «Таксӣ».
15.50 Қалбатон пурзиё бод.
16.10, 17.50 ТВ клип.
16.20 Қисми якуми видеофилми «Мӯйсафедони варзишдӯст».
16.55 Чараёни адабӣ.
17.15 Бозии интеллектуалии «Иқтидор».
17.55 ТВ маркет.
18.10 Мултфилм.
18.20 Сатрҳои ба суруд кӯчида.
18.40 Мулкдор.
19.00 Телелотереяи «Бахтли воқеа».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо.
19.30 Ахбор.
20.00 Афсонаҳои шом.
20.15 Ахбори биржа ва банк.
20.30 Ахбор.
21.05 Соли 2003—соли маҳаллаи обод.
Дар сафи аксарият.
21.25 Тасанно.
21.30 Сериали «Ошин».
22.30 Забони модариам—ҷону дилам.
22.50 Сериали «Ҷопон: тарзи зиндагӣ».
23.10 Ахбор-дайҷест.
23.30 Тимсоли Ватан.

YOSHLAR

18.00 Эълони намоишҳо.
18.05 Студияи «Авлоди нав». Нӯши ҷон.
18.20 Мултфилм.
18.30 Шарҳи ТВ.
18.35 Шуоҳои тафаккур.
18.50 Мероси тиллоӣ.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.35 Шарҳи ТВ.
19.40 Овози ҷавонон.
20.00 Лаҳзаҳои мусиқӣ.
20.10 Об—манбаи ҳаёт.
20.15 Намоиш аз силсилаи «Дафтари умр».
Қисми якуми видеофилми «Ҳамид Сулаймон».
20.35 ТВ адвокат.
20.40, 21.25, 22.35 Эълонҳо.
20.45 Сериали «Гвадалупе».
21.30 Ҳамсинни деҳотиам.
21.50 Мероси тиллоӣ.
22.00 Давр.
22.40 Шарҳи ТВ.
22.45 Варзиш. Интерфутбол.
23.35 Шаб ба хайр.

ТТК
17.10 Эълони намоишҳо.
17.20 Сериали «Банкок-Хилтон».
17.55 Ахбори хориҷ (русӣ).
18.00, 20.50 Телегазетаи «Экспресс».
18.10 Тиб барои шумо.
18.30, 20.00, 20.35, 22.10 Пойтахт.
18.45 Табрику муборакбод мекунем.
19.05 Ахбори хориҷ.
19.10 Сериали «Ӯҷонсии нури моҳ».
20.20 Автонавигариҳо.
21.00 Инсон ва қонун.
21.35 Сериали «Бахти лӯлӣ».
22.30 Кинонигоҳ. «Ағбаи раъду барқӣ».
00.10 Шаб ба хайр, шаҳрам.

4 TV
16.30 Эълони намоишҳо.
16.35 Вести.
16.45 Забони франсавӣ.
17.10 Навигариҳои Евроньюс.
17.30 Намоиши ҳаҷвии «Ҳазл аз паси ҳазл».
18.30 Сериали «Замини боварӣ ва муҳаббат».
19.00 Маро интизор бош.
20.00 Время.
20.30 Тиҷорат-ревю.
20.35 Филми ҳуҷҷатии «Дар ҷустуҷӯи Атлантида».
20.55 Хусусигардонӣ: давра ба давра.
21.15 Форт Боярд.
22.35 Филми бадеии «Бо силоҳ ва хавфнок».
23.55 Ахбор.
00.30 Шаб ба хайр.

СЕШАНБЕ 21

6.00 Ассалом, Ӯзбекистон.
8.00 Ахбор.
8.35, 17.55 ТВ маркет.
8.40 Шарҳи рӯзномаҳо.
9.00 Телефилми «Баҳоваддини Нақшбанд».
9.20 Сеҳри соз.
9.40 Дунёи рангин.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Навигариҳо.
10.05 Мулкдор.
10.25 Филми бадеии «Табор ба фалак роҳ мегирад».
11.55 Шарҳи ТВ.
12.05 Дар сафи аксарият.
12.25 Воҳӯриҳо дар бошигоҳ.
13.00 Сериали «Ошин».
14.10 Муносибат.
14.40 Сериали «Роҳи бузурги абрешим».
15.30 Ҳафтаи тиҷорат.
15.45 ТВ клип.
15.50 Қисми дуюми видеофилми «Мӯйсафедони варзишдӯст».
16.25 Сайёраи бачаҳо. Сурудам—сурудакам.
16.55 Ба ватанам хизмат мекунам.
18.10 Эътибор ба забон.
18.30 Як ҷуфт суруд.
18.40 Тафсилот.
18.55 Телелотереяи «ТВ Бинго миллионер».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо.
19.30 Ахбор.
20.00 Афсонаҳои шом.
20.15 Навигариҳо (англисӣ).
20.30 Ахбор.
21.05 Фарз ва қарз.
21.25 ТВ клип.
21.30 Сериали «Ошин».
22.30 Варзиш. Як умр ҳамроҳам.
22.45 Ҳаёти саҳна.
23.05 Ахбор-дайҷест.
23.25 Тимсоли Ватан.

YOSHLAR

6.55 Эълони намоишҳо.
7.00 Субҳи мунаввар.
9.00 Давр.
9.15 Шарҳи ТВ.
9.20 Студияи «Авлоди нав». Вазифаи хона.
Танаффуси калон.
10.00 Сериали «Ҷивз ва Вустер».
10.50 Телефилми «Тирамоҳ».
11.00 Як ҳафтаи Давр.
11.30 ТВ адвокат.
11.35 Сериали «Гвадалупе».
12.15 Асрори тандурустӣ.
12.35 Қисми якуми видеофилми «Ҳамид Сулаймон».
12.55 Лаҳзаҳои мусиқӣ.
13.00 Давр.
13.10 Шарҳи ТВ.
13.15 Студияи «Авлоди нав». Нӯши ҷон.
13.30 Овози ҷавонон.
13.50 Интерфутбол.
15.30 Лаҳзаҳои мусиқӣ.
15.40 Ҳамсинни деҳотиам.
16.00 Дастури маърифатии «Сайёраи сеюм».
16.50 Шарҳи ТВ.
16.55 Эълони намоишҳо.
17.00 Студияи «Авлоди нав». Забони модариам.
Адабиёти бачаҳо.
17.35 Такягоҳ.
17.55 Сериали «Маданияти ҷавиди Ҷопон».
18.15 Одамони диёри офтобӣ.
18.30 Автопатрул.
18.50 Мероси тиллоӣ.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.35 Давр-сӯҳбат.
19.50 Шарҳи ТВ.
19.55 Дидор.
20.15 Лаҳзаҳои мусиқӣ.
20.25 Қисми дуюми видеофилми «Ҳамид Сулаймон».
20.40, 21.25, 22.35 Эълонҳо.
20.45 Сериали «Гвадалупе».
21.30 Овози ҷавонон.
21.50 Мероси тиллоӣ.
22.00 Давр.
22.40 Шарҳи ТВ.
22.45 Варзиш. Нокаут. Теннис.
23.45 Шаб ба хайр.

ТТК
17.10 Эълони намоишҳо.
17.20 Сериали «Банкок-Хилтон».
17.55 Ахбори хориҷ.
18.00, 20.50 Телегазетаи «Экспресс».
18.10 Экран ба хурдтаракон.
18.30, 20.00, 21.00, 22.35 Пойтахт.
18.45 Табрику муборакбод мекунем.
19.05 Ахбори хориҷ.
19.10 Сериали «Ӯҷонсии нури моҳ».
20.20 Дар бораи саёҳат.
21.15 «Соҳиби касб».
21.25 Ҳамшаҳриён.
21.55 Сериали «Бахти лӯлӣ».
22.55 Кинонигоҳ. «Салом, ман ҳолаи шумо».
00.35 Шаб ба хайр, шаҳрам.

4 TV
6.00—7.00 Намоишҳои ТҶР.
16.30 Эълони намоишҳо.
16.35 Вести.
16.45 Табиати азиз.
19.05 Навигариҳои Евроньюс.
17.20 Одамони машҳур. Е.Санаева.
17.50 Сериали «Замини боварӣ ва муҳаббат».
18.50 Сериали «Фирор».
20.00 Время.
20.30 Тиҷорат-ревю.
20.35 Олами варзиш.
20.50 Навигариҳо (англисӣ).
21.00 Филми ҳуҷҷатӣ.
21.30 «Форт Боярд».
22.50 Ахбор.
23.25 Филми бадеии «Горатгарӣ».
00.55 Шаб ба хайр.

ЧОРШАНБЕ 22

6.00 Ассалом, Ӯзбекистон.
8.00 Ахбор.
8.35, 17.55 ТВ маркет.
8.40 Шарҳи рӯзномаҳо.
9.00 Телефилми «Санъати хаттотӣ».
9.15 Тафсилот.
9.30 Модари сиҳҳат—фарзанди солим.
9.50 Мултфилм.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Навигариҳо.
10.05 Эътибор ба забон.
10.25 Филми бадеии «Маринка, Янка ва асрори қасри шоҳ».
11.40 Ҳаёти саҳна.
12.05 Телефилми «Дар поёни кӯҳҳои баланд». Қисми якум.
16.35 Фарз ва қарз.
12.55 ТВ клип.
13.00 Сериали «Ошин».
14.10 Варзиш. Як умр ҳамроҳам.
14.25 Шарҳи ТВ.
14.30 Филми бадеии «Паррандача».
15.40 Дар оилаи ягона.
16.10 Нағзӣ.
16.55 Экран ба хурдтаракон.
«Осмони мусаффои бачагӣ».
Воҳӯриҳои шавқовар.
18.10 Репортаж.
18.20 Истеъдод.
18.40 Гавҳари қалб.
19.00 Ҳаёт ва қонун.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо.
19.30 Ахбор (русӣ).
20.00 Афсонаҳои шом.
20.15 Рӯ ба рӯ.
20.30 Ахбор.
21.05 Таҳлили журналист.
21.25 Озмуни ҳамшираҳои шафқат.
22.05 Сериали «Ошин».
23005 Ахбор-дайҷест.
23.25 Футбол. «Дӯстлик»—«Насаф».
00.15 Тимсоли Ватан.

YOSHLAR

6.50 Эълони намоишҳо.
7.00 Субҳи мунаввар.
9.00 Давр.
9.15 Шарҳи ТВ.
9.40 Студияи «Авлоди нав». Забони модариам.
Адабиёти бачаҳо.
9.55 Сериали «Ҷивз ва Вустер».
10.45 Давр-сӯҳбат.
11.00 Такягоҳ.
11.20 Шарҳи ТВ.
11.25 Сериали «Гвадалупе».
12.05 Уфуқҳои тараққиёт.
12.25 Қисми дуюми видеофилми «Ҳамид Сулаймон».
12.45 Оҳангҳои фестивали «Шарқ тароналари».
13.00 Давр.
13.10 Шарҳи ТВ.
13.15 Овози ҷавонон.
13.35 Дидор.
13.55 Варзиш. Нокаут. Теннис.
14.55 Одамони диёри офтобӣ.
15.10 Ҷуғрофияи ҷаҳон.
16.00 Автопатрул.
16.20 Филми бадеии «Портрети зан».
17.50 Шарҳи ТВ.
17.55 Эълони намоишҳо.
18.00 Студияи «Авлоди нав». Кабутари сафед.
18.20 Асрори чемпион.
18.40 Каталог.
18.50 Мероси тиллоӣ.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.35 Шарҳи ТВ.
19.40 Дастархони пурфайз.
20.00 Спортлото.
20.10 Лаҳзаҳои мусиқӣ.
20.15 Қисми сеюми видеофилми «Ҳамид Сулаймон».
20.35 ТВ адвокат.
20.40, 21.25, 22.35 Эълонҳо.
20.45 Сериали «Гвадалупе».
21.30 Овози ҷавонон.
21.50 Мероси тиллоӣ.
22.00 Давр.
22.40 Шарҳи ТВ.
22.45 Варзиш. Интерфутбол.
23.35 Шаб ба хайр.

ТТК
17.10 Эълони намоишҳо.
17.20 Сериали «Банкок-Хилтон».
17.55 Ахбори хориҷ (русӣ).
18.00, 20.45 Телегазетаи «Экспресс».
18.10 Экран ба хурдтаракон.
18.30, 20.00, 21.15, 22.10 Пойтахт.
18.45 Табрику муборакбод мекунем.
19.05 Ахбори хориҷ.
19.10 Сериали «Ӯҷонсии нури моҳ».
20.20 Телеклуби «Зан—модар, мураббӣ, раҳбар».
20.55 Ҳимоя.
21.30 Сериали «Бахти лӯлӣ».
22.30 Кинонигоҳ. «Ҳазора».
00.10 Шаб ба хайр, шаҳрам.

4 TV
6.00—7.00 Намоишҳои ТҶР.
16.30 Эълони намоишҳо.
16.35 Вести.
16.45 Барои бачаҳо «Баъд аз саёҳат».
17.00 Навигариҳои Евроньюс.
17.20 Б.Громов. «Таърихи муҳаббат».
17.50 Сериали «Замини боварӣ ва муҳаббат».
18.50 Сериали «Фирор».
20.00 Время.
20.30 Тиҷорат-ревю.
20.35 Оҳангҳои ҳинд.
21.00 Дурдонаҳои маданияти ҷаҳон.
21.20 Филми бадеии «Хиёбони Дю Рум».
23.10 Ахбор.
23.45 Шаб ба хайр.

ПАНҶШАНБЕ 23

6.00 Ассалом, Ӯзбекистон.
8.00 Ахбор.
8.35, 17.55 ТВ маркет.
8.40 Шарҳи рӯзномаҳо.
9.00 Экран ба хурдтаракон. «Осмони мусаффои бачагӣ».
Воҳӯриҳои шавқовар.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Навигариҳо.
10.05 Филми бадеии «Занҷири тиллоӣ».
11.30 Таронаҳои Шарқ.
11.55 Шарҳи ТВ.
12.05 Сар то сари олам.
12.20 Озмуни ҳамшираҳои шафқат.
13.00 Сериали «Ошин».
14.10 Таҳлили журналист.
14.30 Мазмуни умр.
14.50 Оламро эҳтиёт кунед.
15.10 Сайёраи бачаҳо. Ҷазирачаи ҳарфҳои сеҳрнок.
Тамошоҳои сирк.
16.10 Футбол. «Қизилқум»—«Навбаҳор»,
«Машъал»—«Самарқанд Д».
17.40 Шарҳи байналхалқӣ.
18.10 Репортаж.
18.15 Тандурустӣ.
18.35 Турнири ҷумҳурӣ «Паҳлавонони маҳаллаамон».
Аз рӯи гӯштингирӣ.
19.05 «Хониш». Дастури мусиқӣ.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо.
19.30 Ахбор.
20.00 Афсонаҳои шом.
20.15 Навигариҳо (англисӣ).
20.30 Ахбор.
21.05 Телемулоқот.
21.45 Як ҷуфт суруд.
21.55 Сериали «Ошин».
22.55 Рӯзонаи бозиҳои Осиёи Марказӣ.
23.15 Ахбор-дайҷест.
23.35 Тимсоли Ватан.

YOSHLAR

6.55 Эълони намоишҳо.
7.00 Субҳи мунаввар.
9.00 Давр.
9.15 Шарҳи ТВ.
9.20 Студияи «Авлоди нав». Кабутари сафед.
9.40 Мултфилмҳо.
10.00 Серияи хотимавии «Ҷивз ва Вустер».
10.50 Овози ҷавонон.
11.10 ТВ адвокат.
11.15 Сериали «Гвадалупе».
11.55 Асрори чемпион.
12.15 Варзиш (русӣ).
12.40 Қисми сеюми видеофилми «Ҳамид Сулаймон».
13.00 Давр.
13.10 Шарҳи ТВ.
13.15 Экран ба хурдтаракон. «Афсонаҳои беша».
13.45 Интерфутбол.
15.25 Телефилми «Тамокукашӣ зарари умр».
15.35 Лаҳзаҳои мусиқӣ.
15.45 Шарҳи ТВ.
15.50 Филми бадеии «Аҳмад куҷост?».
17.15 Эълони намоишҳо.
17.20 Студияи «Авлоди нав». Театри «Кичкинтой».
Шеърияти бачаҳо.
17.35 Мултфилмҳо.
18.00 Шарҳи ТВ.
18.05 Ракурс.
18.25 Дар олами табобат.
18.50 Мероси тиллоӣ.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.35 Давр-сӯҳбат.
19.50 Ахбори Коском.
19.55 Мутолаа. Ашъори суннатии Ҷопон.
20.15 Овози ҷавонон.
20.35 ТВ адвокат.
20.40, 21.25, 22.35 Эълонҳо.
20.45 Сериали «Гвадалупе».
21.30 Мизон.
21.50 Мероси тиллоӣ.
22.00 Давр.
22.40 Шарҳи ТВ.
22.45 Варзиш. Интерфутбол.
23.35 Шаб ба хайр.

ТТК
17.10 Эълони намоишҳо.
17.20 Сериали «Банкок-Хилтон».
17.55 Ахбори хориҷ.
18.00,2 0.40 Телегазетаи «Экспресс».
18.10 Навнихол.
18.30, 20.00, 20.50, 22.25 Пойтахт.
18.45 Табрику муборакбод мекунем.
19.05 Ахбори хориҷ.
19.10 Сериали «Ӯҷонсии нури моҳ».
20.20 Қарз ва масъулият.
21.05 Дар хизмати мардум.
21.25 Тошканд ва тошкандиҳо.
21.45 Сериали «Бахти лӯлӣ».
22.45 Кинонигоҳ. Серияҳои 1 ва 2-и «Есения».
00.45 Шаб ба хайр, шаҳрам.

4 TV
6.00—7.00 Намоишҳои ТҶР.
16.30 Эълони намоишҳо.
16.35 Вести.
16.45 Мултсеанс.
17.05 Навигариҳои Евроньюс.
17.20 Панорамаи хандаи Е.Петросян.
17.50 Сериали «Замини боварӣ ва муҳаббат».
18.50 Сериали «Фирор».
20.00 Время.
20.30 Тиҷорат-ревю.
20.35 Экспромт.
20.55 Одамони кордон.
21.15 Ханда чамъ.
21.30 Навигариҳо (англисӣ).
21.40 Филми бадеии «Падарам—қаҳрамони ман».
23.05 Ахбор.
23.40 Филми бадеии « Ҷӯяндагони саргузаштҳо».
1.15 Шаб ба хайр.

ҶУМЪА 24

6.00 Ассалом, Ӯзбекистон.
8.00 Ахбор.
8.35, 17.55 ТВ маркет.
8.40 Шарҳи рӯзномаҳо.
9.00 Экран ба хурдтаракон.
Ҷазирачаи ҳарфҳои сеҳрнок.
Тамошоҳои сирк.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Навигариҳо.
10.05 Филми бадеии «Кулол ва хумча».
11.20 Тандурустӣ.
11.40 Фестивали «Садоҳои давр».
12.05 Телефилми «Дар поёни кӯҳҳои баланд». Қисми 2.
12.35 Ҳаёт ва қонун.
13.00 Сериали «Ошин».
14.10 Телемулоқот.
14.50 Филми бадеии «Ворисӣ ношинос».
16.10 Одамони диёри озод
16.30 Экран ба хурдтаракон.
Ситораҳои ҷавон. Телебозии «Фикр кун, ҷӯй, ёб!».
17.35 Дип-сӯҳбат.
17.50 ТВ клип.
18.10 Чорроҳа.
18.25 Баъд аз ҷамъомади бадей.
18.40 Ток-шоуи «Агар шумо».
19.05 Ба сӯи ҳидоят.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо.
19.30 Ахбор.
20.00 Афсонаҳои шом.
20.15 Як ҷуфт суруд.
20.30 Ахбор.
21.05 Муносибат.
21.35 ТВ клип.
21.40 Сериали «Ошин».
22.40 Рӯзонаи бозиҳои Осиёи Марказӣ.
23.00 Панди падарон.
24.00 Ахбор-дайҷест.
00.20 Тимсоли Ватан.

YOSHLAR

6.55 Эълони намоишҳо.
7.00 Субҳи мунаввар.
9.00 Давр.
9.15 Шарҳи ТВ.
9.20 Студияи «Авлоди нав». Театри «Кичкинтой».
Ашъори бачаҳо.
9.35 Мулттамошо.
9.50 Ҷуғрофияи ҷаҳон.
10.40 Давр-сӯҳбат.
10.55 Шарҳи ТВ.
11.00 Дар лаби ҷар.
11.15 ТВ адвокат.
11.20 Сериали «Гвадалупе».
12.00 Овози ҷавонон.
12.20 Ахбори Коском.
12.25 Мизон.
12.45 Оҳангҳои фестивали «Таронаҳои Шарқ».
13.00 Давр.
13.10 Шарҳи ТВ.
13.15 Саёҳати ҳар соҳа.
13.35 Ракурс.
13.55 Интерфутбол.
15.35 Ҷамоли диёрам.
Қисми якуми «Маҳаллаҳои Самарқанд».
15.55 Мултфилм.
16.05 Шарҳи ТВ.
16.10 Қисми дуюми «Маҳаллаҳои Самарқанд».
16.30 Филми бадеии «Пайгир».
17.55 Эълони намоишҳо.
18.00 Студияи «Авлоди нав». Ӯ кист? Ин чист?
18.20 Мултфилм.
18.30 Мактубҳои сарбозон.
18.50 Мероси тиллоӣ.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.35 Нигоҳи Давр.
19.55 Шарҳи ТВ.
20.00 Лаҳзаҳои мусиқӣ.
20.10 Азизам.
20.35 ТВ адвокат.
20.40, 21.25, 22.35 Эълонҳо.
20.45 Сериали «Гвадалупе».
21.30 Ҳамсинни деҳотиам.
21.50 Мероси тиллоӣ.
22.00 Давр.
22.40 Шарҳи ТВ.
22.45 Варзиш.
Футбол. Шоҳони ринг.
0.05 Шаб ба хайр.

ТТК
17.10 Эълони намоишҳо.
17.20 Сериали «Банкок-Хилтон».
17.55 Ахбори хориҷ.
18.00, 20.35 Телегазетаи «Экспресс».
18.10 Мо ва фарзандони мо.
18.30, 20.00, 20.45, 21.50 Пойтахт.
18.45 Табрику муборакбод мекунем.
19.05 Ахбори хориҷ.
19.10 Сериали «Ӯҷонсии нури моҳ».
20.20 Қисми навбатдор.
21.00 Қисми якуми сериали «Ангуштарини Борҷӣ».
22.10 Кинонигоҳ. «Бод бурдагон». Қисми якум.
23.40 Шаб ба хайр, шаҳрам.

4 TV
6.00—7.00 Намоишҳои ТҶР.
16.30 Эълони намоишҳо.
16.35 Вести.
16.45 «Фиалка».
17.10 Навигариҳои Евроньюс.
17.30 Детективи ҳуҷҷатӣ.
18.00 Сар то сари олам.
18.50 Майдони мӯъҷизаҳо.
20.00 Время.
20.30 Тиҷорат-ревю.
20.35 Дурдаршан.
21.00 Технологияи варзиш.
21.15 Олами авиатсия.
21.35 Кинопрофӣ.
21.50 Чӣ? Дар куҷо? Кай?
23.10 Хит-парад.
23.40 Ахбор.
00.15 Шаб ба хайр.

ШАНБЕ 25

6.00 Ассалом, Ӯзбекистон.
8.00 Ахбор.
8.35 Шарҳи рӯзномаҳо.
8.55 Шарҳи ТВ.
9.00 Телеалманахи «Олами мусиқӣ».
9.20 Экран ба хурдтаракон. «Ситораҳои ҷавон».
Телемусобиқаи «Фикр кун, ҷӯй, ёб».
10.20 Ба сӯи ҳидоят.
10.40 Турфа олам.
11.30 Гавҳари қалб.
11.50 Филми бадеии «Нофелет куҷост?».
13.15 Шарҳи ТВ.
13.20 Чараёни адабӣ.
13.40 Сериали «Ошин».
14.40 Телемонологи мусиқии «Изҳор».
14.55 Қисми якуми спектакли «Алмандар хонадор мешудааст».
15.55 Дар оилаи ягона.
16.25 Қисми дуюми спектакли «Алмандар хонадор мешудааст».
17.00 Мувозанат.
17.20 Биёед, бихандем.
17.35 Одамони имрӯз.
17.40 Таронаҳои эстрадӣ.
17.55 Телешоуи «Ҷазираи саргузаштҳо».
18.25 Дунёи рангин.
18.45 Телебозии «Ринги интеллектуалӣ».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо.
19.30 Ахбор.
20.00 Афсонаҳои шом.
20.15 Навигариҳо (англисӣ).
20.30 Ахбор.
21.05 Тӯҳфаи Рамазон.
Неъмати истиқлол.
21.35 Дар хонаи обод одамони пок умр ба сар мебаранд.
22.10 Саёҳати олам.
22.30 Телешоуи «Гап баромад».
23.05 Рӯзонаи бозиҳои Осиёи Марказӣ.
23.25 Ахбор-дайҷест.
23.45 Кинотеатр.
00.05 Тимсоли Ватан.

YOSHLAR

6.55 Эълони намоишҳо.
7.00 Субҳи мунаввар.
9.00 Давр.
9.15 Нигоҳи Давр.
9.40 Шарҳи ТВ.
9.45 Студияи «Авлоди нав». Ӯ кист? Ин чист?
10.00 Мултфилм.
10.10 Дар олами табобат.
10.35 Шоҳони ринг.
11.25 Баромади ҷоизадорони мукофоти «Ниҳол».
11.40 Сериали «Гвадалупе».
12.25 Меҳмони ғайриҷашмдошт.
12.40 Филми бадеии «Таърихи як бача».
14.10 Фарзандони диёри озод.
14.30 Сериали «Экспедитсия».
16.20 Ҳамсинни деҳотиам.
15.40 Намоиши театр-студияи «Қаҳқаҳа».
16.10 Дастури маърифатии «Сайёраи сеюм».
17.00 Шарҳи ТВ.
17.05 Эълони намоишҳо.
17.10 Студияи «Авлоди нав». Бекор нашин.
17.35 Мулттамошо.
17.50 Аз забони бача.
18.20 Ч.Мирсоатов месарояд.
18.40 Каталог.
18.50 Мероси тиллоӣ.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.35 Давр-репортаж.
19.45 Шарҳи ТВ.
19.50 Лаҳзаҳои мусиқӣ.
20.00 Хандалак.
20.30, 21.10, 22.35 Эълонҳо.
20.35 Қисми якуми телефилми «Лафз».
21.15 Оҳанрабо.
22.00 Давр.
22.40 Шарҳи ТВ.
22.45 Кинотақдим.
23.05 Филми бадеии «Интернет».
0.50 Шаб ба хайр.

ТТК
17.20 Эълони намоишҳо.
17.25 Сериали «Банкок-Хилтон».
17.55 Мулткарусел.
18.15, 21.45 Телегазетаи «Экспресс».
18.25 Телеклуби «Дониш».
18.40 Афиша.
19.00 Ҳамчун гавҳар.
19.15 Табрику муборакбод мекунем.
19.35 Ҷуғрофияи ҷаҳон.
20.05 ТВ ҷамъ.
20.35 Хусусигардонӣ: давра ба давра.
20.50 Қисми дуюми сериали «Ангуштарини Борҷӣ».
21.55 Кинонигоҳ. «Бод бурдагон». Қисми дуюм.
23.25 Шаб ба хайр, шаҳрам.

4 TV
9.05 Эълони намоишҳо.
9.10 Смак.
9.30 «Бозгашт ба хона. Наташа Королёва. Киев».
10.20 «Барнома барои рӯзи оянда».
11.00 Як соати бачаҳо. Филми бадеии «Хандаи фурӯхташуда». Қисми 2.
12.00 Барои онки ёд кунанд.
12.40 «Саёҳати табиатшинос».
13.15 Дисней-клуб.
13.40 Доно ва зуккоён.
14.20 «Афсонаҳои илм».
15.10 Видеоканали «Дӯстӣ». Ӯзбекистони саҳӣ.
Бизнен мирас. Шарҳи олмонӣ.
16.10 Суруди сол. Тирамоҳ.
18.00 Телебозии «Кӣ миллионер шудан мехоҳад?»
19.00 Қаҳрамони охирин.
20.00 Время.
20.30 Телебозии «Бурд».
21.30 Граммафони тиллоӣ.
22.30 Аз ҳаёти киноартистони беҳтарин.
00.20 Ахбор.
00.55 Шаб ба хайр.

ЯКШАНБЕ 26

6.00 Ассалом, Ӯзбекистон.
8.00 Ахбор.
8.35 Шарҳи ТВ.
8.40 Барои бачаҳо дастури «Камалак».
9.25 Умри ба санъат бахшидашуда.
9.45 Биёед, бихандем.
10.00Ба ватанам хизмат мекунам.
11.00 Меҳри модар.
11.20 Турфа олам.
12.20 Рақиби шумо гроссмейстер.
12.30 Телебозии «Ринги интеллектуалӣ».
13.10 Шарҳи ТВ.
13.15 Кинотеатр.
13.35 Филми бадеии «Табиби хурд».
15.05 Телешоуи «Гап баромад».
15.40 Телеалманахи «Маърифат».
16.00 ТВ клип.
16.10 Қароқалпоқнома.
16.30 Дар хонаи обод одамони пок умр ба сар мебаранд.
17.05 Тӯҳфаи Рамазон. Фазилатҳои Рамазон.
17.25 Экран ба хурдтаракон.
Дар тани сиҳҳат ақли солим.
Телебозии «Тоҷи тиллоӣ».
18.25 Телешоуи «Сафед ва сиёҳ».
19.05 ТВ клип.
19.10 Ҳафтаи тиҷорат.
19.25, 20.00, 20.25, 21.10 Эълонҳо.
19.30 Таҳлилнома (русӣ).
20.05 Аз намоиш то намоиш.
20.30 Таҳлилнома.
21.15 Меҳмони рӯз.
21.25 Сурудамон пешкаши шумо.
21.45 Нағзӣ.
22.25 Рӯзонаи бозиҳои Осиёи Марказӣ.
22.45 Қисми якуми филми бадеии «Роҳҳои тақдир».
23.55 Тимсоли Ватан.

YOSHLAR

6.55 Эълони намоишҳо.
7.00 Субҳи мунаввар.
9.00 Шарҳи ТВ.
9.05 Давр-репортаж.
9.15 Студияи «Авлоди нав».
Бекор нашин.
9.40 Стартҳои шавқовар.
10.10 Экрани хурдтаракон. «Ба сӯи водии сабз».
11.10 Дастархони пурфайз.
11.30 «Ӯзбеккино» тақдим мекунад:
«Кӯқанди латиф».
11.45 Мактубҳои сарбозон.
12.05 Асрори чемпион.
12.25 Қисми якуми филми телевизионии бадеии «Лафз».
13.00 Оҳанрабо.
13.40 Бозии интеллектуалӣ.
14.30 Консерт.
14.45 Сериали «Экспедитсия».
15.35 Азизам.
16.00 Телефилми «Роҳи дурахшони оянда».
16.30 Овози ҷавонон.
16.50 Видеофилми «Ёрилтош».
17.20 Шарҳи ТВ.
17.25 Эълони намоишҳо.
17.30 Студияи «Авлоди нав».
Танаффуси калон.
Бачагии хушбахтона.
18.05 Мулттамошо.
18.35 Ҳафтаномаи варзиш.
18.50 Мероси тиллоӣ.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 Давр-навигариҳо.
19.15 Шарҳи ТВ.
19.20 Пазмонии ғазал. Ашъори А.Навоӣ.
19.40 Лаҳзаҳои мусиқӣ.
19.50 Об—манбаи ҳаёт.
19.55, 20.35, 22.30 Эълонҳо.
20.00 Қисми дуюми «Лафз».
20.40 Мутолиа. А.Мухтор.
21.00 Бозиҳои саракунии «Заковат».
21.45 Мероси тиллоӣ.
22.00 Як ҳафтаи Давр.
22.35 Шарҳи ТВ.
22.40 Филми бадеии «Қиссаи Грейс ва Глория».
0.15 Шаб ба хайр.

ТТК
17.10 Эълони намоишҳо.
17.20 Сериали «Банкок-Хилтон».
17.55 Олами сеҳрноки афсонаҳо.
19.35, 22.05 Телегазетаи «Экспресс».
19.45 Табрику муборакбод мекунем.
20.05 Ҷуғрофияи ҷаҳон.
20.35 Намоиши ҳаҷвии «Ана ҳамин хел гапҳо».
20.55 Диёри озоду обод.
23.15 Сериали «Ангуштарини Борҷӣ». Қисми 3.
22.15 Кинонигоҳ. «Мафтунатман».
23.35 Шаб ба хайр, шаҳрам.

4 TV
8.55 Эълони намоишҳо.
9.00 Забони англисӣ.
9.10 Қайдҳои ғайрироҳии Д.Крилов.
9.30 Ҳангоме ки ҳама дар хонаанд.
10.10 Барномаи ахбору истироҳатӣ.
11.40 Англисӣ ҳарф мезанем.
11.50 Зинат ва қимати экран.
12.15 Асрори хӯриши дуруст.
12.25 Видеоканали «Дӯстӣ». Дидор. Айчурек.
Қардошлик дунёсида. Чинсен.
14.55 Эълони намоишҳо.
15.00 Консерт.
17.00 Донистан мехоҳам.
17.15 Пазмонӣ.
17.35 Назаре ба олам.
18.00 КВН-2003. Лигаи олӣ.
20.00 Ҳамсиннон.
20.40 Филми бадеии «Стенли ва Айрис».
22.20 Баромади ансамбли «Любэ».
23.00 Бокс. Рой Ҷонс—Деррек Ҳармон.
00.10 Таҳлилнома.
00.50 Шаб ба хайр.

«Обуна-2004»

Ман баринҳо кам нестанд

Ман дар шаҳри Чуст дида ба дунё кушудаам. Тақозои тақдир ҳоло дар пойтахт буду бош дорам.

Медонам, ки дар ҷумҳурият рӯзномае бо номи «Овози тоҷик» дер боз чоп мешавад. Гоҳо тасодуфан муяссар мегардид, ки ягон шумораашро бихонам. Вале нашудааст, ки соле пайваста бо он бошам. Ба фикрам, ин ҳолат сабабҳои зиёде дорад. Баъзан вақт намерасид, ё бо ягон ваҷҳи дигар бо рӯзнома иртибот пайдо карда наметавонистам.

Ҳоло ба нафақа баромадаам. Агар пешҳо вақти сархорӣ намерасид, акнун вақтам фаровон аст. Қарор додам, ки маҳз аз ҳамин сол ҳамсӯҳбати рӯзномаи «Овози тоҷик» бошам. Ва на фақат ба сабаби зиёд будани вақт ба ин қарор омадаам. Эҳсос мекунам, ки аз забон ва фарҳанги миллӣ дур мешавам...

Гумон мекунам тавассути рӯзнома бо фарҳанги ғании халқи хеш ва забони шевову зебои модарӣ аз нав тамос мегирам.

Кас мехоҳад бисёр корҳоро ба сомон расонад, вале дар рӯзгори пуршитоби мо ҳамеша вақт камӣ мекунад. Қабл аз ҳама аз имрӯзу фардои фарзандони худ меандешед.

Рӯзномаи «Овози тоҷик» нашрияи ягонаи тоҷикии ҷумҳурӣ на танҳо ба мо ахбори рӯзро мерасонад, балки имкон медиҳад, ки аз тоҷикони бофарҳанг бошем. Ин хеле муҳим аст. Ба фикрам, на танҳо ман чунин меандешам.

Ба ин хотир, аз имрӯз барои соли оянда ба рӯзнома обуна шуданиям.

Ҳамидулло БОЛТАЕВ,
собиқадори меҳнат.

Ҳар ҷо бошед, бо «Овоз» бошед!

*Мавсими асосии обуна ба нашрияҳои даврӣ идома дорад. Аслан дар ин солҳои охир «мавсими обуна» вуҷуд надорад, зеро ҳар хоҳишманд барои як моҳ, ду моҳ,... ним сол ва ё тамоми сол метавонад обуна шавад, ҳамчунин барои **«Овози тоҷик»**, ки рӯзномаи ягонаи тоҷикии Ҷумҳурии Ӯзбекистон аст. Ҳар касе, ки меҳре ба он дошта бошад, барояш фурсат расид, ки ба шӯъбаи алоқа муроҷиат намояд ва обунаро ба соли оянда расмӣ созад. Вагарна бе «Овоз» рӯзгор чӣ гуна мешавад!?*

Индекси обуна:

барои шахсони алоҳида: 170
барои корхонаҳо: 171

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:
Ӯзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ӯзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир
Шерпӯлод ВАКИЛОВ

Рӯзнома ҳафтае ду маротиба: рӯзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.
Рӯзнома дар компутерхонаи идора чинда, саҳифабандӣ гардид.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рӯзнома дар Кумитаи давлатии матбуоти Ӯзбекистон номнавис гардидааст.
Тартиби номнависшуда № 16. Г - 936
Адади нашр 1100. 23456

Ҳисоби сурати мо дар бонк:
Ҳ/С 20212000800101767001,
МФО 00423. Шӯъбаи Меҳнати ЖСБ дар шаҳри Тошканд.

Муҳаррири навбатдор: **Т. ТӮХТАЕВ.**
Мусаҳҳеҳон: М. Додобоева, Т.Фаёзова.
Саҳифабанд: Х. Тӯхтаева.

Нишонии мо:
700047 ш.Тошканд, кӯчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ (тел./факс): 133 - 82 - 83;
шӯъбаи мактубҳо ва корҳои оммавӣ 136 - 57 - 28.
E-mail: ovozi@billur.net
ovozi@list.ru

Индекси обуна 170.
Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ».
Нишонии корхона: кӯчаи Буюк Турон, хонаи 41.